

O1 Integration Leaders Curriculum

Priručnik za učenje

Final

Erasmus+

This project (no. 2017-1-FR01-KA204-037126) has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which might be made of the information contained herein.

SVRHA I KONCEPT ENGAGE PRIRUČNIKA ZA UČENJE	2
CILJNE SKUPINE I KRAJNJI KORISNICI	2
ANALIZA POTREBA.....	4
1. MODUL: Interpersonalne vještine	11
1.1 Ishodi učenja.....	11
1.2 Upute	12
2. MODUL: Asertivna komunikacija.....	21
2.1 Ishodi učenja.....	21
2.2 Upute	22
3. MODUL: Vrijednosti i kulturni identitet.....	36
3.1 Ishodi učenja.....	36
3.2 Upute	38
4. MODUL: Osnaživanje zajednice.....	51
4.1 Ishodi učenja.....	51
4.2 Upute	53
5. MODUL: Građanski angažman.....	63
5.1 Ishodi učenja.....	63
5.2 Upute	64
6. MODUL: Vještine vođenja	72
6.1 Ishodi učenja.....	72
6.2 Upute	73

SVRHA I KONCEPTI PRIRUČNIKA ZA UČENJE ENGAGE

Glavni je cilj Priručnika za učenje ENGAGE predstavljanje modula i izvora za učenje napravljenih kako bi razvili vještine, znanje i kompetencije definirane okvirom za učenje „Integration Leaders Curriculum“.

Što se tiče temeljnih koncepata, potrebno je podsjetiti se nekih ključnih principa:

- Osposobljavanje traži analizu.

Iako su predstavljene jedinice i izvori razvijeni na temelju terenskih aktivnosti provedenih u svakoj državi partneru (abecednim redom, npr. Austrija, Cipar, Francuska, Hrvatska, Irska i Italija), svaka sesija za učenje s novom grupom učenika zahtijeva više ili manje formalno organiziranu „početnu fazu“, provedenu izravno ili od strane drugih profesionalaca (primjerice, savjetnika ili socijalnih radnika), kako bi se osvijestile potrebe specifične grupe učenika.

- Pristup ishodima učenja.

Ishod učenja je izjava o tome što se očekuje da će učenik znati, razumjeti ili moći učiniti nakon uspješnog završavanja modula za učenje/osposobljavanje ili cjelokupnog programa osposobljavanja. Ishodi učenja trebali bi uključivati odgovarajuću aktivnu riječ koja obuhvaća i demonstraciju usvojenog znanja, vještine(a) ili kompetencija¹.

- Najprikladniji pristupi poučavanju odraslih učenika.

Odrasli se često brinu oko svojeg sudjelovanja na nastavi i učitelji i/ili pomoćnici u nastavi trebali bi stvoriti sigurno i pouzdano okruženje, progresivno promovirajući razmjenu među sudionicima, koristeći otvorena pitanja, debate i pažljivo slušanje, bez osuda. Dobro je naglasiti ono što je za njih važno i značajno kako bi se povećala učenička motivacija i učenje učinilo prioritetom (i užitkom) među drugim aktivnostima u svakodnevnom životu.

- Razumijevanje učeničkih stilova učenja.

Ako možete stabilno slijediti grupu učenika, uglavnom kroz redovite programe osposobljavanja, korisno je obratiti pažnju na njihove stilove učenja, kako bi im bolje prilagodili jedinice i zajedno s učenicima razvili ciljne materijale za obučavanje.

- Okruženje za učenje.

S obzirom na važnost povezivanja znanja s izravnim svakodnevnim iskustvom, u specifičnom slučaju **ENGAGE Integration Leaders curriculum**, učitelji bi trebali njegovati aktivnosti na otvorenom što je više moguće, te na taj način omogućiti izravan kontakt s fizičkim i ljudskim okruženjem, van uobičajenog konteksta učenika.

CILJNE SKUPINE I KONAČNI PRIMATELJI

¹<https://www.tcd.ie/CAPSL/TIC/guidelines/design/outcomes/#guide>

Priručnik **ENGAGE** namijenjen je multipliers koji se bave migracijskim zajednicama kroz neformalno i informalno učenje².

Oni su treneri, učitelji, pomoćnici, socijalni radnici, volonteri i slično, koji žele pomoći putem predloženih aktivnosti u procesu integracije migrantskih zajednica uvažavajući uloge i doprinos žena.

Pomoćnici/učitelji mogu koristiti kurikulum na fleksibilan način, koristeći cijeli kurikulum ili samo neke dijelove, jer se svaki modul samostalan, prilagođava individualne aspekte specifičnim potrebama skupine učenika.

Kurikulum ENGAGE je strukturiran u 100 sati, podijeljenih na 36 sati frontalne nastave i 64 sata samostalnog učenja. U detaljno razrađenim programima u nastavku možete naći sve upute za svaki modul za učinkovit i poticajan rad.

Učitelji/pomoćnici imaju podršku u korištenju platforme **ENGAGE e-Learning platform**, koja sadrži sve izvore razvijene specifično za konačne korisnike, migrantice zainteresirane za postizanje jednakih mogućnosti za sebe i druge žene i djevojke s migrantskom prošlosti.

Na sljedećoj poveznici možete naći navedenu podršku:

<http://engageproject.eu/en/e-learning>

Nadalje, mrežni izvori ENGAGE mogli bi biti korisni i u formalnim okruženjima, koristeći vježbe iz Programskog alata na različitim jezicima: arapskom, hrvatskom, engleskom, francuskom, njemačkom i talijanskom.

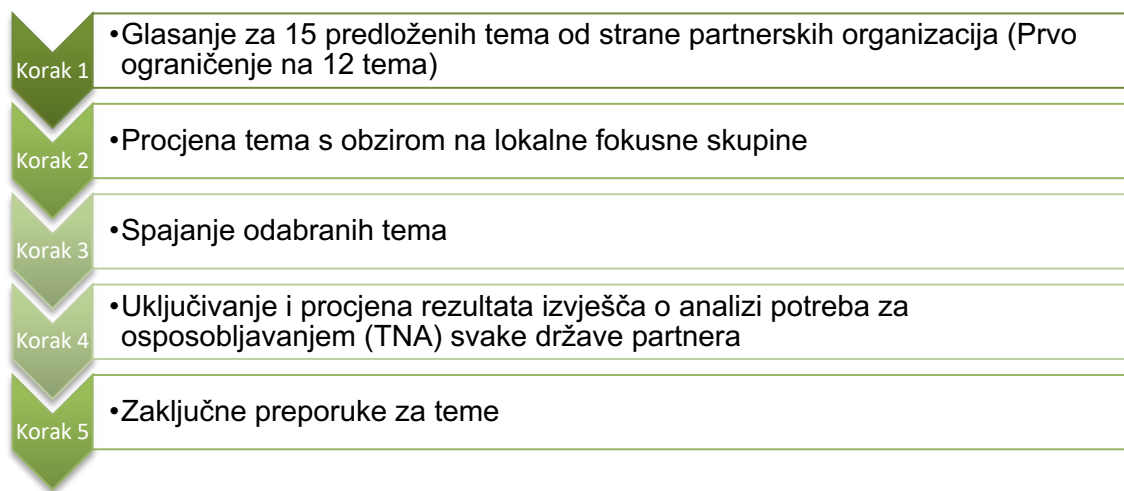
Na sljedećoj poveznici možete naći navedenu podršku:

<http://engageproject.eu/en/e-learning/toolkit>

²<http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory/european-inventory-glossary>

OSPOSOBLJAVANJE ZAHTIJEVA ANALIZU

Prije pripreme kurikuluma ENGAGE *Integration Leader Curriculum* (IO1) te poslije Priručnika ENGAGE, identificirano je šest ključnih područja, kasnije nazvanih kurikularne teme, prema sklonostima svake države partnera (temeljem rezultata partnerskih organizacija i fokusnih skupina). Taj je proces identifikacije uključio pet koraka kako bi se osigurao sustavni pristup u skladu s potrebama učenja kako slijedi:

Pet koraka za identifikaciju šest ključnih područja/kurikularnih tema

Korak 1

U početku je predloženo 15 tema koje su se smatrale ključnima i korisnima kao podrška migrantima da postanu „ambasadori integracije“ i vođe u svojim zajednicama. Pet od šest partnerskih organizacija u projektu glasali su za svaku temu. U tom koraku, tri od petnaest tema s najmanje glasove je izbrisano (označeno crvenim). Ocjene partnerskih organizacija prikazane su u tablici 1 dolje.

Tablica 1: Ocjene partnerskih organizacija

	Teme	Glasovi
1	Građansko sudjelovanje	5
2	Oснаživanje zajednice	5
3	Upravljanje sukobima	5
4	Vještine vođenja	5
5	Digitalne vještine	5
6	Vrijednosti i kulturni identitet	5
7	Ravnoteža posao-život	5
8	Asertivna komunikacija	4
9	Međuljudske vještine	4
10	Biografski rad	3
11	Jednakost spolova	3
12	Umrežavanje	3
13	Suradnja i suradničko učenje	2
14	Predrasude, diskriminacija i stereotipi	2
15	Samosvijest	2

Korak 2

Tri teme „suradnja i suradničko učenje“, „predrasude, diskriminacija i stereotipi“ i „samosvijest“ s najmanjom ocjenom eliminirane su prije sljedećeg koraka u evaluaciji – uključivanja fokusnih skupina. Ukupno je 43 sudionika iz svih partnerskih država ocijenilo važnost svake teme za projekt na četverostupanjskoj skali („Ključna-Važna-Ne tako važna-Nevažna“).

Rezultati ove evaluacija pokazali su različitost među državama. Budući da se broj ispitanika (znatno)³razlikovao među državama, a kurikularne teme nisu razvijene specifično za jednu državu, ukupan je broj glasova za specifične teme prioritiziran i rezultati su zbrojeni i rangirani, kako je prikazano u tablici 2 dolje.

³Austrija: 9, Hrvatska: 6, Cipar: 6, Francuska: 3, Irska: 6, Italija: 13.

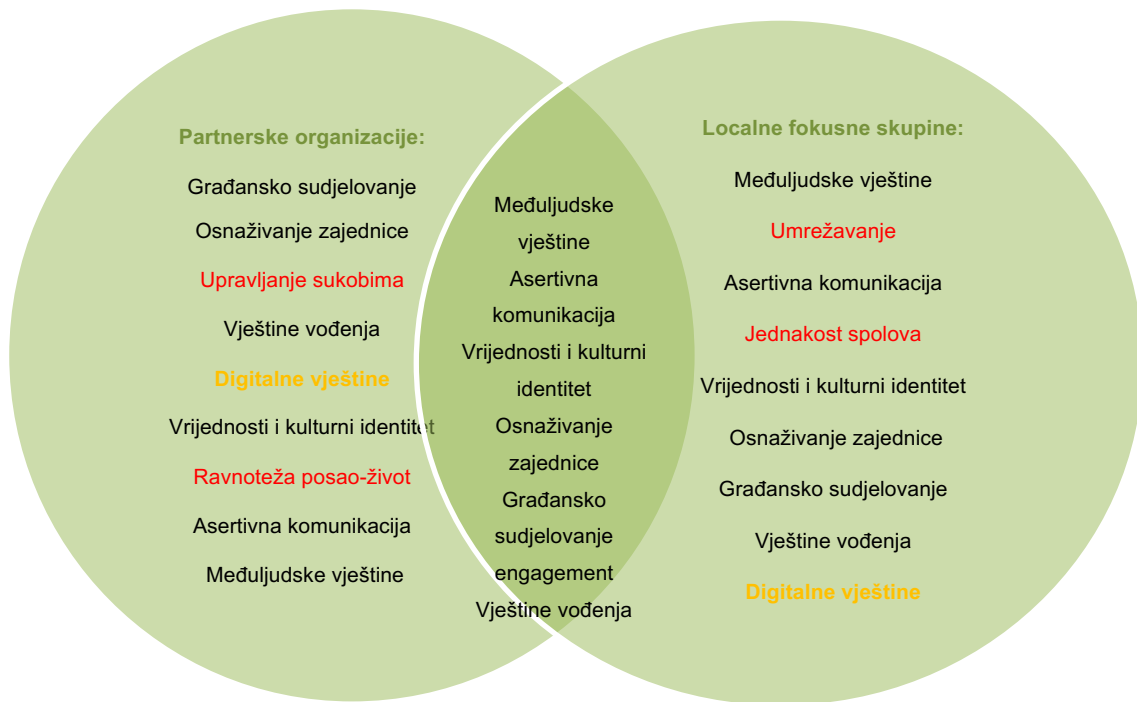
Tablica2: Ocjene lokalnih fokusnih skupina

		Ključno	Važno	Ne tako važno	Nevažno	N.A.
1	Međuljudske vještine	67%	33%			
2	Umrežavanje	63%	26%	9%	2%	
3	Asertivna komunikacija	53%	42%	5%		
4	Jednakost spolova	53%	28%	19%		
5	Vrijednosti i kulturni identitet	49%	49%			2%
6	Osnaživanje zajednice	49%	42%		7%	2%
7	Građansko sudjelovanje	44%	42%	14%		
8	Vještine vođenja	42%	49%	9%		
9	Digitalne vještine	37%	52%	9%		2%
10	Biografski rad	37%	42%	21%		
11	Upravljanje sukobima	30%	42%	26%	2%	
12	Ravnoteža posao-život	28%	51%	21%		

Korak 3

U sljedećem su koraku uspoređeni rezultati obje evaluacijske skupine te su identificirane su teme za ključna područja koja će se razvijati u budućim fazama projekta. Popisano je i uspoređeno devet tema s najvišim ocjenama. Prema tim rezultatima, pet je područja identificirano koja su obje grupe ocijenile najvišim ocjenama, kako slika dolje prikazuje. Popisana su u dijelu grafikona koji se preklapa te se prema tome smatraju temama za kurikulum.

Ostale teme su ili navedene od strane samo jedne grupe ili imaju niske ocjene. One su označene crvenom bojom. „Digitalne vještine“ označene su žutom bojom, jer su to istakle obje skupine, ali s niskom ocjenom, prema tome nije uključena u jedno od šest područja.

Tablica3: Identificirana ključna područja

Identificirane teme	
1	Međuljudske vještine
2	Asertivna komunikacija
3	Vrijednosti i kulturni identitet
4	Osnaživanje zajednice
5	Građansko sudjelovanje
6	Vještine vođenja

Dodatni komentari:

U okviru ankete, ispitanici su imali mogućnost predložiti dodatne teme koje smatraju korisnima za kurikulum. Ti su rezultati opisani u nastavku:

Važno područje koje je spomenuto je ovladavanje *jezikom države domaćina* (čak i kao preduvjet ostalima).

Osim jezika, različiti ispitanici naveli su teme koje se tiču međukulturne kompetencije. U tom tematskom području predložene su teme poput interkulturne komunikacije, interkulturnog dijaloga, antidiskriminacija i predrasude/stereotipi.

Navedena su i područja koja se tiču *obitelji* i *građanskog života*, kao uključivanje cijele obitelji i aktivnosti u zajednici, građanska hrabrost, premošćivanje politika i institucija u mjestu, upravljanje obitelji ili vještine rada u međugeneracijskom okruženju.

Ispitanici su smatrali vještine poput strateškog razmišljanja, samo-predstavljanja, sprječavanja iscrpljenosti i vještine facilitacije korisnima za ciljnu skupinu.

Korak 4

Ključni aspekti analize potreba za osposobljavanjem (TNA), provedene i opisane u nacionalnim izvješćima svake partnerske države, uzete su kao preporuke kao dopuna procesu odlučivanja, kako bi se prilagodile potrebe za osposobljavanjem i u skladu s tim razvile kurikularne teme.

Prema rezultatima TNA analize u **Hrvatskoj**, za osobe starije od 18 godina nema učenja jezika ili uključivanja u formalni sustav obrazovanja. Postoji tendencija prema marginalizaciji, stoga i potreba za jačanjem građanske kompetencije i osiguravanja tečajeva za kulturnu integraciju i rodnu osjetljivost. Jedna od preporuka za politiku je „stimulacija i razvoj unutarodjelne i međudjelne suradnje između kompetentnih institucija s lokalnim zajednicama, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom i predstavnicima migranata, kako bi se unaprijedila integracija migranata“.

Rezultati iz **Italije** pokazuju da su važne teme poput zdravstvene skrbi, osposobljavanja, stanovanja, pomoći ženama i ženskog sudjelovanja. To zahtijeva poznavanje nacionalnih struktura i, prema tome, dostupnost informacija. Izvješće iz **Cipra** navelo je nedostatak dostupnosti informacijama, kao što su informacije o zakonskim pravima u socijalnoj skrbi, financiranju ili procesu azila.

Slični su i rezultati iz **Irske**, gdje postoji problem marginalizacije grupa stranaca. Zdravstvo, informacije, jačanje zajednice, izolacija građanskog života, ograničenja u obrazovanju, jezik, nedostatak znanja vezano za politiku i građanski život, kao i integracija na tržište rada, koji su se usporedno pojavili u **Austriji**, zahtijevaju mjere osnaživanja, informacija i razvoja vještina.

U usporedni s drugim državama, **francuski** javni sustav nudi mnoge mjere integracije, kao što su besplatni tečajevi jezika. Iako postoje propusti u integracijskoj politici, navedeni u izvješću, ono što se može naučiti iz jedne od inicijativa jest da se osposobljavanje niskokvalificiranih migrantica treba smjestiti bliže njihovom okruženju i stvarnosti, pomoću inovativnih pedagoških pristupa kao što je kooperativno učenje i kontekstualno smisleno učenje. Te se metode fokusiraju na sudjelovanje u učenju, motivirano funkcionalnom svrhom, koje može osnažiti žene da sudjeluju u građanskim aktivnostima kroz osvješćivanje, razumijevanje i podizanje samopouzdanja.

Korak 5

U zadnjem koraku, donose se zaključci i preporuke za specifikaciju i usredotočenost na teme (usp. Tablica 4):

Kako pokazuju rezultati TNA analize u različitim državama, marginalizacija stranaca predstavlja problem. Unutar teme o građanskom sudjelovanju i osnaživanju zajednice mogao bi se taj aspekt uzeti u obzir, te prema tome razviti sadržaje s ciljem borbe protiv marginalizacije.

Rezultati sekcije „komentari“ iz ankete pokazuju da su teme o antidiskriminaciji/predrasudama također važne ispitanicima. Međutim, organizacije iz partnerskih država te su teme eliminirale kroz ocjenjivanje. Iako samo po sebi nije samostalno područje, predrasude bi se mogle obrađivati vezano za marginalizaciju. Prea tome, antidiskriminacija/predrasude mogle bi biti podtema koja se može obraditi unutar nekog od gore navedenih ključnih područja.

Teme koje se tiču poboljšanja privatnog života kroz integraciju na tržište rada, kao i pitanja zdravstvene skrbi, ženskih prava i sudjelovanja potrebno je učinkovito komunicirati ciljnoj skupini. Prema tome, predlaže se da se uključe teme o međukulturnoj komunikaciji/dijalogu kako je navedeno u anketi, kao i tema o jednakosti spolova, koja je dobila visoke ocjene u povratnoj informaciji od lokalnih fokusnih skupina, kao dio ključnog područja, kao što su *vrijednosti i kulturni identitet*.

Aspekti kao što su uključivanje obitelji u aktivnosti, upravljanje obitelji ili vještine rada u međugeneracijskom okruženju, koje su naveli ispitanici mogli bi se integrirati u temu *osnaživanja zajednice*.

Osnaživanje zajednice zahtijeva prvenstveno osnaživanje korisnika. Kako bi se to postiglo, *međuljudske vještine, asertivna komunikacija*, kao i *vještine vođenja* mogu biti temelj koji bi omogućio ljudima sudjelovanje u zajednici.

Teme o edukaciji, zdravstvenoj skrbi, osposobljavanju i pronalaženju posla mogu se uključiti u ključno područje građanskog sudjelovanja, jer sudjelovanje u društvu također znači sudjelovanje u javnom životu (uklj. edukaciju ili rad).

Prema povratnim informacijama iz ankete, sugeriraju se teme kao što su hrabrost, premošćivanje politika i institucija u nekom mjestu. Potreba za suradnjom između institucija i zajednica također je slično navedena, kao preporuka politike, u hrvatskom TNA izvješću. Ti se aspekti mogu uključiti u ključno područje *asertivne komunikacije*.

Vještine kao što je strateško razmišljanje, samo-predstavljanje, nošenje sa stresom i vještine facilitacije predstavljaju korisne teme prema povratnoj informaciji od ispitanika. One bi mogle biti dio ključnih područja *međuljudskih vještina* i *vještina vođenja*.

Prema povratnoj informaciji iz TNA analize, poznavanje regulative ključno je kako bi se mogli nositi s kompetentnim vlastima, razvojnim institucijama, itd. Ti se aspekti mogu uključiti u ključno područje *građanskog sudjelovanja*.

Međutim, treba uzeti u obzir da regulative, obrazovni sustav, strukture osposobljavanja i rada variraju između europskih država koje sudjeluju u projektu te ih je stoga teško razviti na jednak način, prema tome, u ovom je slučaju opravdano imati lokalni, a ne globalni pristup.

Prema dodatnim komentarima ispitanika, ovladavanje nacionalnim jezikom predstavlja preduvjet. Taj se komentar podudara s rezultatima TNA analize iz Hrvatske, koji pokazuju da u državi nema dovoljno dostupnih programa učenja jezika. Iako je osiguravanje jezičnog osposobljavanja izvan opsega ovoga projekta, predlaže se da se usmena komunikacija uključi kao važan dio u osmišljavanju aktivnosti kako bi se poticala komunikacija i jezične vještine.

Kao posljednje preporuka, predlaže se da se razviju materijali koji su usko povezani sa stvarnošću korisnika te da se koriste pedagoški pristupi kao što je kooperativno učenje koje se fokusira na aktivno sudjelovanje u učenju, motivacija i osnaživanje, kao što je navedeno u francuskom TNA izvješću.

Tablica 4 dolje prikazuje sažetak zaključaka i preporuka opisanih u ovom poglavlju te se predlažu specifikacije i podteme temeljem rezultata cijelog evaluacijskog procesa.

Tablica 4: Identificirana ključna područja s predloženim podtemama

	Identificirane teme	Podteme
1	Međuljudske vještine	osnaživanje korisnika, vještine facilitacije
2	Asertivna komunikacija	suradnja s institucijama
3	Vrijednosti i kulturni identitet	jednakost spolova, međukulturna komunikacija/dijalog
4	Osnaživanje zajednice	antidiskriminacija/predrasude, međugeneracijski rad, upravljanje obitelji, uključivanje obitelji u zajednicu
5	Građansko sudjelovanje	poznavanje regulative, obrazovanje, zdravstvena skrb, osposobljavanje i traženje posla
6	Vještine vođenja	strateško razmišljanje, samo-predstavljanje, nošenje sa stresom

Unutar kurikuluma ENGAGE Integration Leader Curriculum definirani su Znanje, Vještine i Kompetencije, kao planirani Ishodi učenja⁴ za ovih šest tema – zatim su prikazani u tablicama Priručnika ENGAGE Manual u nastavku.

⁴Izjave o tome što učenik/radnik zna, razumije i može napraviti nakon završenog procesa učenja, definirane u smislu znanja, vještina i kompetencija.

1° MODUL: Međuljudske vještine

1.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Međuljudske vještine	ISHODI UČENJA		
	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • analizirati različite aspekte komunikacije, uloge i gledišta • procijeniti društveno okruženje i nositi se s različitim osobnostima, napetim situacijama i pritiskom • pokazati vještine facilitacije kako bi osnažio i ohrabrio druge uzimajući u obzir njihove potrebe 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
Učenik zna i razumije; <ul style="list-style-type: none"> ○ nabrojati faktore za poboljšanje međuljudskih odnosa uključujući (verbalne i neverbalne) komunikacijske signale; ○ prisjetiti se osnovnih metoda podučavanja odraslih naglašavajući međuljudske aspekte, npr. timski rad i slušanje. 	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> ○ analizirati različite društvene situacije i reagirati na njih pokazujući suradnju, slušanje i komunikacijske vještine; ○ skicirati sadržaj i didaktiku kako bi podučili skupinu uzimajući u obzir vlastitu ulogu. 	Učenik primjenjuje znanje i vještine u; <ul style="list-style-type: none"> ○ sudjelovanju u moderiranim diskusijama s ravnopravnim sudionicima vezano za određenu temu (zajednica, kultura, itd.); ○ pomaganju u lekciji/sastanku prema uputama i pokazivanje empatije i komunikacijske vještine. 	

1.2 Upute

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Uvod i upoznavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj zaželi učenicima dobrodošlicu na susret licem u lice i daje nacrt tema koje će se proći kroz osposobljavanje. • Nadalje, učitelj daje upute za aktivnost upoznavanja koja učenike uvodi u temu međuljudskih vještina. • Ta će aktivnost pomoći skupini da vježba slušanje i odgovaranje drugima te će olakšati početni kontakt između učenika. • U sljedećem koraku, svaki učenik treba reći svoja očekivanja od osposobljavanja. 	20'	<p>Dnevni red/Pregled sadržaja osposobljavanja. Demonstracijska ploča i flomaster za povratnu informaciju. S tim povezani uručci za aktivnost upoznavanja.</p>	<p>Učenici će sudjelovati u aktivnosti upoznavanja te će doprinijeti povratnoj informaciji skupine.</p>
<p>Predstavljanje učitelja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoću PowerPoint-a, učitelja daje kratak teoretski uvod u temu međuljudskih vještina. • Kroz te sličice, učenici razmatraju različite aspekte međuljudskih vještina te njihovu važnost u profesionalnom kontekstu. 	15'	<p>PowerPoint sličice. Projektor i platno. Laptop. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.</p>	<p>Učenici će voditi bilješke kao podrška vlastitom učenju. Učenici će sudjelovati u raspravama.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadalje, učitelj upoznaje učenika s grupnom aktivnosti koja uključuje rad na slučaju. • Kako bi uveo taj alat, učitelj dijeli s tim povezane uručke s opisom slučaja svim učenicima. • Svaki učenik čita tekst i radi bilješke o važnim aspektima. • Učenici u manjim skupinama raspravljaju o svakoj točki i rade popis/sažetak najvažnijih. • Cilj aktivnosti je stvoriti popis koji odražava identificirane čimbenike korisne za poboljšanje društvenih situacija i međuljudske odnose. • Svaka skupina daje sažetak svojih zaključaka na demonstracijskoj ploči i prezentira cijeloj grupi. 	30'	Uručci vezani za temu. Kemijske olovke i materijal za zapisivanje za učenike.	Učenici vode bilješke kao podršku svom učenju i predstavljaju ih grupi.
Pauza	15'		
<p>Grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ova aktivnost omogućava učenicima da razviju svijest o komunikacijskim signalima te da promatraju i uče jedni od drugih kako bi se mogli nositi s raznim osobnostima, napetim situacijama i pritiskom. • Kako bi se taj zadatak obavio, učitelj dijeli skupinu na manje grupe od 3 osobe. • Učenici koriste uručak i provode 3 zadatka igranja uloga u različitim situacijama. Svaki član grupe mijenja ulogu iz jednog u drugi scenarij kako bi imao 3 različite perspektive (ispitivača, ispitanika, promatrača). • Osoba koja promatra situaciju radi bilješke. 	30'	Uručci vezani za temu. Demonstracijska ploča. Flomasteri u boji. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će voditi bilješke kao podrška vlastitom učenju.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Individualna aktivnost: <ul style="list-style-type: none"> • Nakon grupne aktivnosti, svaki učenik pojedinačno pregledava vlastite bilješke kao promatrač. • Trebaju razmisliti o situacijama, njihovoj percepciji i osjećaju. • U kratkom sastavku, analiziraju situaciju, razmatraju koristi i prepreke te predlažu rješenja kako bi popravili međuljudske odnose. • Na kraju ove aktivnosti, svaka učenica kratko prezentira svoje zaključke grupi. • Učitelj vodi bilješke na demonstracijskoj ploči i daje sažetak rezultata na kraju aktivnosti. 	30'	Papiri na demonstracijskoj ploči. Flomasteri u boji. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će napisati kratak zadatak i predstaviti ga grupi.
Pauza	15'		
Individualna aktivnost: <ul style="list-style-type: none"> • Za početno razmišljanje i uvod u sljedeći dio osposobljavanja, učenici trebaju napisati svoje najbolje i najlošije iskustvo u učenju kako bi razumjeli osposobljavanje i učenje kod odraslih. • Dobivaju uručke povezane s temom i moraju odgovoriti na vođena pitanja o iskustvima učenja. • Nakon tog individualnog zadatka, rade u malim grupama gdje predstavljaju svoje bilješke drugima. • Slušatelji trebaju promatrati govor tijela osobe koja izlaže tijekom govorenja o dobrim i lošim iskustvima u učenju i voditi bilješke (kao što su brzina govora, glasnoća, pokreti ruku, stav, kontakt očima). • Nakon kratke grupne rasprave, svaka grupa predstavlja ključne aspekte s posebnim naglaskom na neverbalnu komunikaciju. 	45'	Uručci vezani za temu. Demonstracijska ploča. Flomasteri u boji. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će napisati kratak zadatak, predstaviti ga manjoj grupi i doprinijeti raspravi.

<ul style="list-style-type: none">• Cilj je pripremiti ih za rad s različitim akterima i za buduće osposobljavanje. Društvena interakcija između učenika ključan je dio ove aktivnosti.			
---	--	--	--

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kako bi uveo učenike u obrazovanje odraslih, učitelj pusti YouTube video o principima obrazovanja odraslih (ili video predavanje). Oni trebaju voditi bilješke o onome što im se čini važnim. Nadalje, učitelj započinje grupnu raspravu, tražeći od učenika da: <ol style="list-style-type: none"> citiraju neku činjenicu iz video predavanja koja im je bila zamjetna; rasprave o mogućim scenarijima za vježbu; razmisle o međuljudskim vještinama koje su korisne za vježbu. 	30'	<p>Projektor i platno. Laptop. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.</p> <p>YouTube Video o principima obrazovanja odraslih: https://www.youtube.com/watch?v=vLJ7cRwKI-I</p>	Učenici će napisati kratak zadatak, predstaviti ga manjoj grupi i doprinijeti raspravi.
Pauza	15'		
<p>Grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> U ovoj će aktivnosti učenici prepoznati različite tipove članova grupe. Identificirat će da svako od njih ima određeni stil učenja i može doprinijeti grupi svojom individualnim prednostima. Provest će igranje uloga opisano na uručku. Nakon toga će razmisliti kao cijela grupa o tome kako se svatko osjećao, koje prednosti i mane svaki član grupe ima i kako može doprinijeti grupi. 	45'	<p>Uručci vezani za temu. Demostracijska ploča. Flomasteri u boji. Projektor i platno. Laptop. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.</p>	Učenici će voditi bilješke kao podrška vlastitom učenju.
<p>Grupna ili individualna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> Za sljedeću će aktivnost učenici raditi u malim grupama ili individualno. Trebaju zapisati kako bi podučavali neku temu koja ih zanima (po mogućnosti da je vezana za kulturu, itd.) odraslima uzimajući u obzir principe opisane u videu iz prethodne aktivnosti. 	60'	<p>Demostracijska ploča. Flomasteri u boji. Projektor i platno. Laptop.</p>	Učenici će se potpuno angažirati u vježbi i

<ul style="list-style-type: none">• Održe kratku prezentaciju pomoću vizualnih pomagala, kao što je demonstracijska ploča, PowerPoint sličice, itd. ili održe svoj tečaj.		Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	predstaviti svoje rezultate grupi.
---	--	---	------------------------------------

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Završna sesija i vrednovanje: <ul style="list-style-type: none"> Učitelj završava lekciju s kratkom usmenom povratnom informacijom. Učitelj dijeli preslike evaluacijskog obrasca radionice učenicima koji ga trebaju ispuniti. 	10'	Preslike evaluacijskih obrazaca za učenike. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike. Demonstracijska ploča i flomasteri za usmenu povratnu informaciju.	Učenici će se potpuno angažirati u vrednovanje i davanje povratne informacije, te će popuniti evaluacijski obrazac.
Ukupno vrijeme licem u lice	360 minuta / 6 sati		
Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Samostalno učenje (online/offline): Odabir vježbi koje će razviti individualno ili u manjim grupama.	630' / 10.5 sati	ENGAGE Toolkit i e-Learning platforma, te drugi mrežni izvori.	Prezentacija učinjenih vježbi.
Ukupno vrijeme	990 minuta / 16.5 sati		

Content and Instruction Self-directed Learning

Ove poveznice služe kao dodatni materijal za učenje i osposobljavanje, kako bi razumjeli, jačali i razvijali društvene kompetencije te su osobito pogodne za samostalno učenje:

- Samo-ocjenjivanje međuljudskih vještina

<https://www.skillsyouneed.com/ls/index.php/343479>

- Međuljudske vještine – Razvoj i osnovni principi
<https://www.skillsyouneed.com/interpersonal-skills.html>
- Cjelokupan popis međuljudskih vještina s opisima, uputama i praktičnom primjenom
<https://www.skillsyouneed.com/ips/>
- 3 TED Govori za poboljšanje komunikacijskih vještina (uključujući video poveznice):
 - “10 Ways to Have a Better Conversation”, Celeste Headlee
 - “The Secret Structure of Great Talks”, Nancy Duarte
 - “The Power of Vulnerability”, Brene Brown<https://www.forbes.com/sites/ashleystahl/2018/04/30/3-tedtalks-to-improve-your-communication-skills/#22afd0ee6938>
- Vodič kroz vještine koje vam trebaju za međuljudske vještine
<https://www.skillsyouneed.com/shop/interpersonal-skills-guide.html>
- Naučite kako razviti učinkovite radne odnose
<https://www.thebalancecareers.com/developing-effective-work-relationships-1919386>
- Vivienne Ming: Kako dobre komunikacijske vještine mogu suzbiti predrasude na radnom mjestu (razgovor)
<https://www.forbes.com/sites/brianhonigman/2018/06/18/vivienne-ming-reducing-workplace-bias/#103fd8017332>
- Međuljudski odnosi – definicije i teorije (video)
<https://study.com/academy/lesson/interpersonal-relationships-definition-theories-quiz.html>
- Članak iz časopisa Forbes o važnosti slušanja za vođenje i radne odnose; uključujući 6 savjeta kako postati bolji slušatelj
<https://www.forbes.com/sites/mikemyatt/2012/02/09/why-most-leaders-need-to-shut-up-listen/#766d2a8a6ef9>

- Iznenadujuće činjenice o govoru tijela i emocijama: Nova istraživanja pokazuju ulogu koju govor tijela ima u komunikaciji emocija
<https://www.psychologytoday.com/ca/blog/fulfillment-any-age/201806/surprising-facts-about-body-language-and-your-emotions>
- Međuljudski odnosi objašnjeni u podkategorijama: faze, tipovi, čimbenici, uloge, radno jesto, važnost, savjeti, razvoj, upravljanje konfliktima, teorije, model, uloga zaposlenika i uloga direktora
<https://www.managementstudyguide.com/interpersonal-relationship.htm>
- Mozak i emocionalna inteligencija, Daniel Goleman
<https://www.learningandthebrain.com/blog/the-brain-and-emotional-intelligence-by-daniel-goleman/>
- Elementi komunikacije: teoretski pristup
<https://blog.udemy.com/elements-of-communication/>
- https://www.researchgate.net/publication/263079818_Neurosciences_Empathy_and_Healthy_Interpersonal_Relationships_Recent_Findings_and_Implications_for_Counseling_Psychology
https://www.researchgate.net/publication/263079818_Neurosciences_Empathy_and_Healthy_Interpersonal_Relationships_Recent_Findings_and_Implications_for_Counseling_Psychology
- Principi učinkovite međuljudske komunikacije
<https://www.communicationandconflict.com/interpersonal-communication.html>
- B.Living: Osnaživanje nastavnika i trenera u snalaženju s vjerskom raznolikosti i poticanjem interkulturene edukacije u Europi
Udžbenik: <https://www.blivingproject.com/handbook>
Alati: <https://www.blivingproject.com/toolbox>
Aplikacija za osposobljavanje: <https://www.blivingproject.com/trainingapps>

2° MODUL: Asertivna komunikacija

2.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Asertivna komunikacija	ISHODI UČENJA		
	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati koristi asertivne komunikacije • komunicirati odgovarajućim komunikacijskim stilom uzimajući u obzir kulturne razlike • koristiti asertivne alate u svakodnevno životu 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
	Učenik za i razumije; <ul style="list-style-type: none"> • različite tipove komunikacije i glavne aspekte asertivne komunikacije; • pozitivne i negativne osjećaje i načine na koje se tipično izražavaju na neutralan, afirmativan način; • aktivno i pasivno učenje; • osjetljivost na kulturne razlike u komunikaciji; • potencijal ICT-a kao podrška kreativnosti i inovaciji za osobno uključivanje u društvo i zapošljavanje. 	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • demonstrirati učinkovite i diplomatske komunikacijske stilove pomoću karakterističnih asertivnih formulacija jačanjem komunikacijskih vještina i upravljanju konfliktima; • prilagoditi stil komunikacije, stav i ponašanje kako bi pomogao u rješavanju situacije razvojem vještina uvjeravanja; • koristiti glumačke alate za vježbanje komunikacijskih vještina u radu s drugima. 	Učenik primjenjuje znanje i vještina za; <ul style="list-style-type: none"> • upravljanje raspravom autonomno izražavajući sebe i vlastito gledište, uz istovremeno poštivanje tuđih; • autonomno moderiranje svađe primjenom asertivne, pravedne i neutralne komunikacije i ponašanja; • kombiniranje informacija o kulturnim razlikama (multikulturna kompetencija); • primjena asertivnog ponašanja prema drugima.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost:</p> <p>Ti si ono što govoriš – komunikacijski tipovi</p> <ul style="list-style-type: none"> U ovoj radionici, učenici rade u parovima. Prije podjele u parove, učitelj će podijeliti papirnate točke u boji prema čemu će se učenici podijeliti u skupine od tri člana. Svaki će član skupine dobiti jednu izjavu koju će morati provesti kroz ulogu koju karakterizira različiti tip komunikacija: pasivni, asertivni, agresivni. Osnovna je ideja svih triju je sljedeća: <ul style="list-style-type: none"> Osoba A: “Nemoj napraviti to što zaista želiš napraviti.” Pasivna osoba: “Dobro, neću napraviti to što zaista želim, jer se ti čini dominantan i ne želim ti proturječiti.” Asertivna osoba: “Da, ali ovo su razlozi zašto želim to napraviti. Idemo pronaći kompromis kako bismo oboje bili zadovoljni.” Agresivna osoba: “Uh, ne može. Želim to napraviti, prema tome to ću i napraviti. Ja sam svoj šef, odbij!” Učitelj potiče učenike na raspravu i pronalaženje rješenja određenog problema. Učenici ostanu u skupinama od tri člana. Učitelj daje upute učenicima: „prema ovome scenariju, vaš je zadatak da se prisjetite jedne situacije u svom životu kada ste se loše osjećali jer je bilo teško reći ne. Podijelite se u skupine kako biste radili u trokutu u ulozi osobe A, B ili C. Kada razvijete temu svog scenarija, predstaviti ćete rad svoje skupine i raspravljati ćemo o tome. Ako budete imali dovoljno vremena, možete zamijeniti uloge dok svaki član ne isproba svaku ulogu”. 	45'	Kartice s različitim izjavama. Papiri, kemijske olovke.	<p>Učenici aktivno sudjeluju u grupnoj aktivnosti i pokušavaju eksperimentirati s različitim tipovima komunikacije.</p> <p>Učenici prepoznaju svojoj vlastit najčešći tip komunikacije te odlučuju li ga potrebno promijeniti.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Primjer:</p> <p>Osoba A: uputi zahtjev osobi B. Zahtjev može biti nelogičan, dosadan, neugodan, napet... primjerice: da ide na kavu s njom/njim odmah sad</p> <p>Osoba B: trebala bi asertivno odbiti zahtjev</p> <p>Osoba C: promatrač, određuje interakciju i pruža povratnu informaciju o tome tko je bio agresivan, asertivan ili pasivan.</p> <p style="text-align: center;">Pitanje za diskusiju: Kako ste se osjećali u ulozi A,B,C?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interakcija traje najmanje 2'. Učitelj može prekinuti interakciju ako je preduga ili preagresivna. Nakon toga, mijenjaju se uloge dok se svaki član na okuša u svakoj ulozi. • Učitelj započinje s pitanjem za diskusiju kako bi potaknuo učenike da opišu svoje iskustvo. 	(nastava k)	Kao gore.	Prezentacija napravljene vježbe (vježbi). Učenici aktivno sudjeluju u diskusiji pružajući valjane argumente kako bi obranili svoj stav.
Pauza	15'		
<p>Grupna aktivnost:</p> <p>Pantomima – komunikacijski stilovi u govoru tijela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj dijeli učenike u grupe i daje im kartice s različitim komunikacijskim stilovima. <p>Zadatak učenika je da prepoznaju komunikacijski stil i putem igranja uloga pokažu drugima karakteristike komunikacijskog stila putem govora tijela.</p>	30'	Kartice s različitim vrstama komunikacijskih stilova.	Učenici uspješno predstavljaju poruke kroz glumu bez govora. Učenici koriste i vježbaju različite komunikacijske stilove

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Učiteljeva prezentacija: <u>Lekcija 2: Aktivno slušanje i asertivnost – osnove za čvrsto i korektno traženje onoga što želite</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj predstavlja PPT s kratkom prezentacijom teorije s ključnim riječima i ishodima za tu radionicu. <p>Ključne riječi: Asertivnost / Aktivno slušanje / Tehnike asertivne komunikacije / Informacija</p>	15'	Laptop. Projektor. Power point sličice. Olovke i materijali za zapisivanje za sudionike.	<p>Učenici vode bilješke i postavljaju pitanja kako bi u potpunosti razumijeli temu.</p> <p>Učenici objašnjavaju ključne riječi s primjerima.</p> <p>Učenici intuitivno pokušavaju opisati i objasniti kako postići <i>asertivnu komunikaciju</i>.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost: Pričanje i izmjena priča – uvod u aktivno slušanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj upoznaje učenike s važnošću aktivnog slušanja. • Kako bi sudionici bili svjesni problema koji se svakodnevno događa u komunikaciji, učitelj dijeli sudionike u parove. U svakom paru jedna je osoba „pripovjedač“, a druga „slušatelj“. • Pripovjedač bi trebao entuzijastično pričati priču iz vlastitog života, a slušatelj slušati, a zatim ispričati vlastitu. Zatim učitelj moli sudionike da nađu nove partnere i ponove postupak. • Nakon izmjene priča, sudionici sjednu u krug, gje trebaju razmisliti o svakoj priči i naći zajedničke elemente u svakoj priči. • Ova aktivnost može biti pozitivno iskustvo za migrantice, te stvoriti pozitivno okruženje za grupu. • Učitelj kratko ponavlja karakteristike asertivne komunikacije i razlike između pasivne i agresivne komunikacije. • Ona/on daje tekst učenicima i traži dva dobrovoljca da naglas pročitaju primjer: „<i>Kako Normi reći ne?</i>“ • Učitelj mora naglasiti učenicima da samo 25% ljudi točno odgovori na ovo pitanje nakon prvog slušanja. 	45'	Tekst za raspravu. Pitanja.	<p>Učenici eksperimentiraju sa sposobnošću pripovijedanja temeljeno na iskustvu iz vlastitog života.</p> <p>Učenici eksperimentiraju sa sposobnošću da pažljivo slušaju tuđe priče.</p> <p>Učenici vlastitim riječima i primjerima iz vlastitog života opisuju koncept <i>asertivne komunikacije</i>.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost: “Kako Normi reći ne?” Utorak je. Vaša kolegica Norma vas pita možete li je zamijeniti na poslu za vikend. Već ste isplanirali da ćete ići u razgledavanje novoga grada gdje sada živite. Ne odgovara vam da ovaj vikend mijenjate Normu. NORMA: “Možemo li se molime te zamijeniti za ovaj vikend? Dolazi mi prijateljica, a znaš da živi daleko. ASERTIVNO: “Žao mi je, ali ne želim raditi vikendom. Imala sam vrlo malo vremena od kada sam došla ovdje, pa bih se htjela opustiti i razgledati malo grad. Također, u mojoj se kulturi ne potiče rad vikendom. Nadam se da će te netko drugi moći zamijeniti ovaj vikend.” ANALIZA: Vaše je odbijanje jasno i nedvosmisleno. Odlučni ste, ali vas vaša kolegica još uvijek pokušava uvjeriti da ju zamijenite. NORMA: “Razumijem da si isplanirala vikend i da se u tvojoj zemlji obično ne radi vikendom, ali radit ću umjesto tebe dva radna dana sljedeći tjedan. Molim te, znam da te tražim u posljednji čas, ali ona je već kupila avionsku kartu.” ASERTIVNO: “Zaista te ne mogu zamijeniti ovaj vikend.” ANALIZA: Nastavili ste biti jasni i odlučni. Vaša vam prijateljica pokušava nametnuti osjećaj krivice. Vaš odgovor uspješno štiti vaše pravo da provedete vikend s obitelji i vaše pravo da vas se tretira s poštovanjem. Norma mijenja taktiku.</p>	45'	Tekst za raspravu. Pitanja.	<p>Na učiteljeve upute, učenici razvijaju razgovor usredotočen na izražavanje vlastitog mišljenja vezano za temu lekcije.</p> <p>Učenici mogu pružiti i izraziti valjan argument za obranu svog stava.</p> <p>Učenici razvijaju vlastiti način razgovora i pristupa problemu.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>NORMA: “Ali sjećaš se da sam te zamijenila onaj dan kada si išla u društveni centar? Pa sad mi vrati! Moraš me zamijeniti ovaj vikend!”</p> <p>ASERTIVNO: “Norma, ne mogu ti pomoći ovaj vikend.”</p> <p>ANALIZA: Još uvijek govorite tihim glasom, sigurni u svom stavu, bez ispričavanja ili pretjeranog objašnjavanja. Iako je razumijete i nadate se da će pronaći zamijenu, ne smatrate da biste to trebali biti vi. Norma konačno shvati vašu asertivnu poruku.</p> <p>NORMA: “Dobro, dobro!! Ako ne možeš...ne možeš! Ali ne znam što da napravim!? Idem pitati druge kolege da me zamijene.”</p> <p>ANALIZA: Pomoću asertivnog stava, izbjegavate promjenu planova i izbjegavate agresivnost prema kolegici.</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj započinje i vodi raspravu. Učitelj može pitati učenike: <i>Možete li se sjetiti slične situacije/scenarija? Je li ovakav scenarij moguć u vašoj zemlji? Zašto da, zašto ne? Smatrate li da razlike u kulturi mogu prouzročiti probleme na poslu? Ima li mogućnosti da se drugi naljute čak i ako ste asertivni?</i> Objasnite svoj stav. Iako je razumijete i nadate se da će naći zamjenu, ne smatrate da biste to morali biti vi. Norma konačno shvati vašu asertivnu poruku. 	(nastava k)	Kao gore.	Kao gore.
Pauza	15'		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<ul style="list-style-type: none"> • Također je važno da učenici upoznaju pojedine korake ove tehnike: <ol style="list-style-type: none"> a) izgovorite ime osobe (kada se obraćate osobi pomoću ja poruka, trebate biti sigurni da osoba zna da se obraćate njemu/njoj jer tako dajete poruci osobni karakter); b) opišite konkretno ponašanje koje smatrate problematičnim; c) objasnite događaj koji je uzrokovao to ponašanje (objasnite situaciju kada se osoba tako ponašala – ne koristite termine kao što su „uvijek“, „vaki put“, „često“ itd.); d) osjećaji (opišite kako ste se osjećali kada se osoba ponašala na određen način u određenoj situaciji); e) predložite moguće buduće ponašanje (predložite osobi kako se može ponašati u tim situacijama). • Učitelj može naglasiti na ploči formulu asertivne komunikacije: KADA TI (odredite specifično ponašanje koje je uzrokovalo vašu reakciju. Dajte samo činjenice). JA OSJEĆAM/OSJEĆAO SAM (morate razumijeti da osjećaj proizlazi iz percepcije/interpretacije događaja). JER (nije obavezno u razgovoru, ali pomaže u definiranju pravih izvora osjećaja). ŠTO ŽELIM/TREBAM OD TEBE JE (tražite što želite). 	(nastava k)	Kao gore.	<p>Učenici mogu opisati i ponašati se u skladu s koracima tehnike „ja poruka“.</p> <p>Učenici postaju svjesni razine asertivne komunikacije na kojoj mogu razgovarati.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Individualna i grupna aktivnost: Kulturne razlike i asertivnost <ul style="list-style-type: none"> • Sljedeća se sesija fokusira na upotrebu diskusije kao načina komunikacije. • Učitelj pita učenike: <ol style="list-style-type: none"> a) Možete li se sjetiti po čemu je vaša kultura različita od europske s obzirom na prihvatljivu razinu asertivnosti? b) Koja se asertivna ponašanja iz europskog kulturnog konteksta smatraju nepristojnima ili agresivnima u vašoj državi? • Učitelj daje učenicima olovke i praznu slagalicu te ih dijeli u dvije grupe. • Učitelj ih moli da zapišu sva razmišljanja o kulturalnim razlikama koje utječu na asertivno ponašanje. 	40'	Papiri. Olovke. Pitanja.	
Zatvaranje sesije i vrednovanje: <ul style="list-style-type: none"> • Učenici vrednuju svaku radionicu pomoću dvije različite metode, naglašavajući dva različita aspekta vrednovanja: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vrednovanje utjecaja kojeg je aktivnost imala na sudionike (promjene u ponašanju, učinku i osjećajima). Aktivnost se temelji na djelovanju različitim intenzitetom vezano za razinu razumijevanja aktivnosti ○ Evaluacija procesa – sudionici ispunjavaju upitnik temeljen na vrednovanju ishoda programa te načina na koji ispunjava svoje ciljeve 	20'	Upitnik. Upitnik se može dostaviti i online, ali preporuča se koristiti papirnati upitnik kojega će sudionici ispuniti tijekom sesije.	Učenici će biti potpuno angažirani u vrednovanju i aktivnostima davanja povratne informacije, te će ispuniti evaluacijski obrazac.
Ukupno vrijeme licem u lice	360 minuta /6 sati		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Samostalno učenje (online/offline): Izbor vježbi koje su dostupne za samostalan rad ili u malim skupinama .	630' / 10,5 sati	ENGAGE Toolkit i e- Learning platforma, te drugi online izvori.	Prezentacija dovršenih vježbi.
Ukupno vrijeme	990 minuta /16,5 sati		

Sadržaj i upute za samostalno učenje
<p>Samostalno učenje (online) za Lekciju 1 (ukupno: 300')</p> <p>Postoje neke korisne poveznice s različitim informacijama vezano za ovu temu. Možete pročitati nešto i napraviti testove za samoprocjenu kako biste vidjeli kakve komunikacijske vještine imate i koliko znate o asertivnoj komunikaciji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multimedijски izvori online na ENGAGE Digitalni alati i Individualna radna bilježnica za sudionike <ul style="list-style-type: none"> ○ Učinkovita komunikacija (20') ○ Preuzmite inicijativu (20') ○ Jesam li ja potencijal (20') • Asertivna komunikacija - 6 savjeta za učinkovitu komunikaciju (5') https://www.impactfactory.com/library/assertive-communication-6-tips-effective-use <ul style="list-style-type: none"> • Test asertivnosti (15') https://www.psychologytoday.com/us/tests/personality/assertiveness-test <ul style="list-style-type: none"> • Četiri osnovna stila komunikacije (15') https://www.uky.edu/hr/sites/www.uky.edu.hr/files/wellness/images/Conf14_FourCommStyles.pdf <ul style="list-style-type: none"> • Naučite asertivnu komunikaciju u pet jednostavnih koraka (15') https://www.verywellmind.com/learn-assertive-communication-in-five-simple-steps-3144969 <ul style="list-style-type: none"> • Asertivna komunikacija (15') http://mams.rmit.edu.au/owx2c90pize9.pdf <ul style="list-style-type: none"> • Kako biti asertivan? (15')

<https://www.mindtools.com/pages/article/Assertiveness.htm>

- Video: Kako otvoreno govoriti, Adam Galinsky @ TED (15')

https://www.ted.com/talks/adam_galinsky_how_to_speak_up_for_yourself

- Video: Tri lekcije o uspjehu arapske poslovne žene, Leila Hoteit @ TED(15')

<http://ronedmondson.com/2012/05/taking-initiative.html>

- Asertivnost za mlade žene, Charlotte Rampling, BBC (40')

<https://www.bbc.co.uk/programmes/b065vsdn>

- Video: Vještina asertivne komunikacije @ TEDxTUM (20')

<https://www.youtube.com/watch?v=MxD8VrLTNvE>

- Pet koraka kako da postanete sigurniji i asertivniji (15')

<https://www8.gsb.columbia.edu/newsroom/newsn/4683/five-steps-to-become-more-confident-and-assertive>

- Povezani ali samo? By Sherry Turkle @ TED (25')

https://www.ted.com/talks/sherry_turkle_alone_together

- Povijesni pristup asertivnosti (25')

<https://psyct.psychopen.eu/article/view/14/html>

- Kako kulturne vrijednosti utječu na način na koji komuniciramo (11')

<https://www.coursera.org/lecture/effective-intercultural-communication/how-cultural-values-affect-the-way-we-communicate-R1Qh6>

Samostalno učenje (online session) za Lekciju 2 (ukupno: 180')

Postoje neke korisne poveznice s različitim informacijama vezano za našu temu: imigranti, izbjeglice, kategorije imigranata, intervencijske karakteristike vođa zajednice.

- Video: “Aktivno slušanje” Izgubljena vještina ili vještina koja se može naučiti? Abraham Fuks (70')

<http://www.theschwartzcenter.org/past-webinars/active-listening-lost-art-or-learnable-skill-presented-by-abraham-fuks-md/>

- Aktivno slušanje: slušajte što ljudi zaista govore (20')

<https://www.mindtools.com/CommSkill/ActiveListening.htm>

- Asertivnost – Savjeti kako biti asertivan i reći „ne“ (20')

<https://www.youtube.com/watch?v=SZynhvBShqU>

- Recite ne da biste rekli da: Dr. Caryn Aviv na TEDxCrestmoorParkWomen (20')

<https://www.youtube.com/watch?v=-iUag3c9HRc>

- Umjetnost je reći ne: Kenny Nguyen na TEDxLSU(15')
<https://www.youtube.com/watch?v=FtPRrn5nwAo>
- Biti asertivan (15')
<http://www.moodjuice.scot.nhs.uk/Assertiveness.asp>
- Kako biti asertivan a da ne izgubite sebe? (10')
<https://hbr.org/2012/08/how-to-be-assertive-without-lo>
- 7 snažnih navika koji vas čine asertivnijima (10')

<https://www.inc.com/lolly-daskal/7-powerful-habits-that-make-you-more-assertive.html>

Samostalno učenje (online sesija) za Lekciju 3 (ukupno: 300')

Postoje neke korisne poveznice s korisnim informacijama vezano za našu temu. Možete pročitati izvore i gledati video materijal, a zatim ispuniti test za samoprocjenu vlastitih komunikacijskih vještina.

- Multimedijски izvori online na ENGAGE Digitalnim alatima i Individualnoj radnoj bilježnici za svakog sudionika:
 - Moja priča (20')
 - Raznolikost kao prednost (20')
 - Stvaranje veza (20')
 - Dobrovoljni rad (20')
- VIDEO: Kako biti zaista autentičan (20')
<https://www.youtube.com/watch?v=UfhPtrtJplw>

- Video: Kako imati bolje komunikacijske vještine (5')

<https://www.youtube.com/watch?v=4kyvjEpXuPg>

- Video: Kako biti asertivan a da nisi nepristojan (15')

https://www.youtube.com/watch?v=quzUTzOu4_4

- Asertivnost – Savjeti i tehnike (10')

<https://www.skillsyouneed.com/ps/assertiveness-techniques.html>

- Scenariji asertivnosti: 10 primjera (15')

<https://www.youtube.com/watch?v=Ymm86c6DAF4>

- Utjecaj programa vođenja zajednice na vođenje dobrovoljaca, Ann Schaubert i Alan Kirk (15')

<https://joe.org/joe/2001june/rb2.php>

- Video: Kako biti asertivniji (15')

<https://www.youtube.com/watch?v=NBkvWCmz2W4>

- Video: Tko si ti zaista? Slagalica osobnosti, Brian Little @ TEDx (20')

https://www.youtube.com/watch?v=qYvXk_bqIBk

- Video: 5 načina za bolje slušanje, Julian Treasure @ TEDx (10')

https://www.ted.com/talks/julian_treasure_5_ways_to_listen_better

- Video: Asertivnost (80')

https://www.youtube.com/watch?v=ji5_MqicxSo

- Koliko sam asertivan? (15')

<http://www.compasstoolkit.ox.ac.uk/wp-content/uploads/2015/11/Assertiveness-Quiz-Tips-Individual-Activity.pdf>

3° MODUL: Vrijednosti i kulturni identitet

3.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Vrijednosti i kulturni identitet	ISHODI UČENJA		
	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • analizirati različite aspekte vlastite kulture i kulture države domaćina • procijeniti sličnosti i razlike između vlastite kulture i kulture države domaćina • opisati proces kulturne tranzicije, kulturnog kontakta i kulturnog stapanja • pokazati uvažavanje vlastitih vrijednosti i kulturnog identiteta kroz različite aktivnosti 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
	Učenik zna i razumije; <ul style="list-style-type: none"> • vlastite principe uvjetovane kulturom te kako ih usporediti s onima iz drugih kultura; • praktični aspekti teorija o jednakosti spolova i upravljanju spolovima/raznolikosti; • proces kulturne tranzicije, kulturnog kontakta i kulturnog spajanja; • Kulturne poteškoće koje drugi mogu iskusiti. 	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • Analizirati kulturne faktore identiteta i rezultirajuća ograničenja za sudjelovanje u društvenim aktivnostima procjenom kulturnih sličnosti i razlika između vlastite države i države domaćina; • doprinijeti (online) događaju/ seminaru/ mreži o spolu i/ili raznolikosti kroz suradnju s ravnopravnim osobama kako bi produbili razumijevanje kulturnog 	Učenik primjenjuje znanje i vještine u; <ul style="list-style-type: none"> • autonomnoj implementaciji prezentacije u kojoj objašnjava vlastitu kulturu i vrijednosti drugima; • autonomnoj evaluaciji kako karakteristike (dob, spol, itd) određuje ulogu osobe te povezana očekivanja kroz primjer;

		identiteta i vrijednosti kroz različite kulture.	○ pokazivanju uvažavanja vlastite kulture i kulturnog identiteta države domaćina.
--	--	--	---

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Uvod i upoznavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj pozdravlja učenike na susretu licem u lice te daje nacrt tema koje će se proći na radionici. • Nadalje, učitelj daje upute za aktivnost upoznavanja „Veze“ – ta aktivnost ima za cilj predstaviti učenicima temu o vrijednostima i kulturnom identitetu na način da oni zajedno surađuju kako bi identificirali sličnosti između vlastitih kultura i vrijednosti. <ul style="list-style-type: none"> ○ Za ovu aktivnost, učitelj dijeli učenike u dvije manje skupine – po mogućnosti s članovima grupe koje ne poznaju. ○ Radeći u skupinama, učenici imaju 10 minuta da se međusobno intervjuiraju te identificiraju aspekte koji su im zajednički vezano za vrijednosti, vjerovanja, običaje i kulturne tradicije. ○ Učitelj objašnjava da će obje skupine napraviti istu aktivnost te će svaka dobiti praznu demonstracijsku ploču i marker. ○ Svaka skupine treba popisati sve „veze“ na demonstracijsku ploču. ○ nakon 10-15 minuta, učitelj okuplja cijelu grupu i traži od svake skupine da predstavi svoju demonstracijsku ploču drugoj skupini. ○ Grupe pregledava obje demonstracijske ploče nakon prezentacija, i učitelj facilitira u grupnoj raspravi o vezama koje su pronašle obje skupine, kako bi se idnetificiralo ima li sličnosti na obje demonstracijske ploče. ○ Teme za raspravu u ovoj grupnoj aktivnosti mogu biti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koliko je veza pronađeno? ▪ Koje su sličnosti i razlike između kulturnih vrijednosti i identiteta? ▪ Što smo naučili jedni o drugima kroz ovu aktivnost? 	<p>45'</p>	<p>Učionica sa stolicama u polukrugu; Dnevni red/Pregled sadržaja radionice; Markeri i demonstracijske ploče za aktivnost upoznavanja; Markeri i demonstracijske ploče za grupnu raspravu.</p>	<p>Učenici će - sudjelovati u aktivnosti upoznavanja - voditi bilješke kao podrška svom učenju o temi.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Individualna i grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kako bi dalje razvio učeničko razumijevanje kulturnog identiteta u vlastitoj državi i državi domaćinu, učitelj objašnjava popratnu aktivnosti pod nazivom „Izjave o mojim kulturnim vrijednostima“ <ul style="list-style-type: none"> ○ Za ovu aktivnost učenici individualno razmišljaju o nezavršenim izjavama napisanim na bijeloj/demonstracijskoj ploči. ○ Nakon 5 minuta, učitelj poziva učenike da stanu ispred gupe, kažu svoje ime, odakle dolaze i dovrše izjave koje naglašavaju određene aspekte njihovih kulturnih vrijednosti. ○ Moguć popis ovih nezavršenih izjava, koje potiču učenike, mogu biti sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> a) Jedna od tradicija moje zemlje je... b) Jedan od običaja iz moje zemlje, koji volim je c) Jedna vrijednost koja mi je važna je... d) Jedna karakteristika/osobina koja simbolizira moju kulturu je ... • Nakon što je svaki učenik imao priliku sudjelovati u aktivnosti, učitelj završava s kratkom povratnom informacijom u kojoj se raspravlja kako se učenicima svidjela aktivnost, jesu li naučili nešto novo o drugim učenicima. 	30'	<p>Učionica sa stolicama u polukrugu. Demonstracijska/Bijela ploča i marker za ispisivanje izjava. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za sve učenike.</p>	<p>Učenici će</p> <ul style="list-style-type: none"> - sudjelovati u aktivnosti. - slušati druge dok dijele svoje izjave. - sudjelovati u grupnoj vježbi razmišljanja.
Pauza	15'		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Mala grupna aktivnost: Jesmo li ono što jedemo?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj objašnjava učenicima kratku grupnu aktivnost pod nazivom „Jesmo li ono što jedemo?“, koja ima za cilj odrediti ulogu koju hrana ima u našem kulturnom identitetu. • Za ovu aktivnost, učitelj dijeli grupu učenika u parove gdje svaki učenik treba intervjuirati drugog vezano za: <ul style="list-style-type: none"> ○ njihovu etničku hranu, ○ omiljeno etničko jelo, ○ njihovo iskustvo s hranom – omiljeno sjećanje jedenja te hrane, ○ kako su pripremali tu hranu kao dijete/odrasla osoba, ○ zašto je to njihova omiljena hrana, ○ koliko često jedu tu hranu sada, ○ jesu li tu hranu upoznali kroz obitelj, kulturnu tradiciju ili društvene krugove, itd. • Nakon 15-20 minuta, učitelj okuplja cijelu grupu, daje svakom paru 2-3 minute da se predstave i kratko objasne što su naučili jedan od drugoga kroz ovu aktivnost. • Jednom kada su svi parovi dobili mogućnost da se predstave, učitelj pokrene grupnu raspravu o ulozi koju hrana ima u našem kulturnom identitetu te ako se to razlikuje između kultura ili ima sličnosti. • Rezultat aktivnosti je da žene bolje razumiju kulturne sličnosti i razlike kroz razgovor o etničkoj hrani. Ako ima različitih etničkih skupina u grupi, najbolje je upariti žene iz različitih etničkih skupina, ako je moguće. 	45'	Učionica sa stolicama u polukrugu. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za sve učenike.	Učenici će - sudjelovati u maloj grupnoj aktivnosti i prezentirati jedna drugu grupi. - voditi bilješke kao podrška svom učenju. - doprinijeti raspravi.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Individualna/Mala grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nastavno na grupnu raspravu, učitelj može reći učenicima da rade individualno ili u manjim skupinama (maks. 2-3 učenika ovisno o veličini grupe). Učitelj daje učenicima presliku uručka „Kulturna bilanca“. Učenike se potiče da pripreme popis kako bi usporedili različite dimenzije vlastite kulture i kulture države domaćina.. Radni list sadrži neke primjere mogućih dimenzija koje mogu uspoređivati, ali ako se učenici muče s tim dimenzijama, mogu dodati neke druge. Dimenzije na „Kulturnoj bilanci“ uključuju sličnosti i razlike u vlastitoj kulturi i kulturi države domaćina u smislu: <ul style="list-style-type: none"> Najsmješnija (sličnost/razlika), Najšokantnija (s/r), Najjazovnija (s/r), Najteža (s/r), Najpoticajnija (s/r), Najveća (s/r), Najstrašnija (s/r), Najviše osnažuje (s/r), Najviše oplemenjuje (s/r). Pozovite učenike da samostalno razmisle o tim dimenzijama, ili da rasprave o svakoj u svojim malim skupinama, te da generiraju popis sličnosti i razlika. Jadnom kada svaki pojedinac, ili skupina, dovrše svoj popis na temelju tih, ili nekih drugih dimenzija, učenike se potiče da predstave svoju „Kulturnu bilancu“ cijeloj grupi. Nakon učeničkih prezentacija, učitelj vodi kratku grupnu raspravu kako bi ocijenili i razmislili o tome što su žene naučile kroz ovu aktivnost. 	45'	<p>Preslike uručka „Kulturne bilance“ za sve učenike. Bojice i markeri u boji. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.</p>	<p>Učenici će</p> <ul style="list-style-type: none"> voditi bilješke kao podrška svom učenju. ispuniti „Kulturnu bilancu“ radeći samostalno ili u skupini, te razviti daljnje razumijevanje kulturnih sličnosti između vlastite države i države domaćina. angažirati se u grupnoj prezentaciji i raspravi kako bi razgovarali o sličnostima i razlikama istaknutima kroz ovu aktivnost.
Pauza	15'		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Individualna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj počinje ovu aktivnost vodeći grupnu raspravu, razmišljajući o tome što je do sada na radionici napravljeno te produbljujući učeničko razumijevanje o vrijednostima i kulturnom identitetu pitajući ih da rasprave o „kulturnom identitetu i vrijednostima kao jednakost“ i „kulturnom identitetu i vrijednostima kao različitost“. • Učitelj bilježi ključne točke diskusije na demonstracijsku ploču. • Zatim učitelj daje učenicima dva prazna lista demonstracijske ploče i bojice te im kaže da naprave dvije umne mape. • U središtu jedne umne mape, učenici pišu „Moj kulturni identitet“ – tu učenici upisuju aspekte svoje kulture uključujući religiju, obiteljski život, ulogu žene, njihove društvene krugove, njihovo iskustvo obrazovanja i zapošljavanja te mogućnosti, te kako su im ti aspekti pomogli da formiraju kulturni identitet. • U središtu druge umne mape, učenici će napisati „Moje osobne vrijednosti“ – ovdje razmišljaju o svojim vrijednostima, vjerovanjima, stavovima, te kako na njih utječe obiteljski život, društveni krugovi, obrazovanje, religija, iskustva iz prošlosti, zajednica, kultura, itd. • Jednom kada učenici dovrše svoje umne mape, učitelj uzima sve listove demonstracijske ploče i objesi ih na obavijesnu ploču ili na zid učionice. • Učitelj poziva učenike da 5-10 minuta šecu učionicom i pregledaju različite umne mape. • Zatim učitelj provodi drugu grupnu raspravu na dvije teme – jednakost i različitost - te poziva učenike da razmisle što su naučili iz ove aktivnosti i rasprave kako kulturni identiteti i vrijednosti predstavljeni u učionici mogu utjecati na integraciju žena u grupi – fokusirajući se na mogućnosti integracije te neke izazove povezane s integracijom u državi domaćinu temeljem njihovih kulturnih identiteta i vrijednosti. • Tako gdje su uočeni izazovi, učitelj poziva učenike da razmisle o strategijama koje mogu koristiti kako bi ih prevladali u svom radu kao vođe integracije. • Učitelj bilježi te strategije na demonstracijsku ploču. 	60'	Dva prazna lista s demonstracijske ploče za svakog učenika. Bojice i markeri. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će: - voditi bilješke kao podrška svom učenju; - ispuniti svoje umne mape za „kulturni identitet“ i „osobne vrijednosti“ kako bi produbili razumijevanje vrijednosti i kulturnog identiteta; - sudjelovati u grupnoj refleksiji. - razmotriti strategije za prevladavanje izazova u integraciji na koje utječu vrijednosti i kulturni identitet.
Pauza	15'		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj objašnjava grupi kratku grupnu aktivnost kako bi identificirali kulturne prakse/razumijevanje/očekivanja u različitim državama. • Cilj aktivnosti je provesti kratku grupnu raspravu kako bi identificirali kako različite kulturne prakse i običaji mogu dovesti do poteškoća u integraciji i komunikaciji između različitih kultura. • Primjerice, to uključuje čekanje u redu, molim/hvala, zahvaljivanje vozačima koji su vam stali na pješačkom prijelazu, oslobađanje sjedala u javnom prijevozu itd. • Pomožu demonstracijske ploče i markera, učitelj predstavlja te prakse i običaje učenicima te ih moli da daju primjere iz vlastitog iskustva s tim običajima te kažu kako su prevladali poteškoće koje su iz toga proizašle u državi domaćinu. • Učitelj vodi bilješke o tim primjerima na demonstracijskoj ploči tutor. 	15'	Učionica sa stolicama u polukrugu. Demonstracijska ploča i marker. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će: - voditi bilješke kao podrška svom učenju; - potpuno se angažirati u kratkoj grupnoj diskusiji; - bilježiti različite poteškoće iz drugih kultura te kako su ih prevladali.
<p>Individualna aktivnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ U ovoj posljednjoj individualnoj aktivnosti, učitelj objašnjava učenicima aktivnost „Moje vrijednosti i drvo kulture“. ○ To je kratka aktivnost koja potiče učenike da razmisle i prezentiraju vlastite vrijednosti, aspekte kulturnog identiteta i životnu povijest. ○ Učitelj daje svakom učeniku prazni list demonstracijske ploče i kaže im da nacrtaju veliko drvo, s deblom, korijenjem, gramana, listovima, pupoljcima, plodovima i trnjem. ○ Učitelj također daje učenicima bojice, kemijske olovke u boji i markere. ○ Jednom kada su svi učenici nacrtali stablo, učitelj objašnjava različite dijelove stabla i moli učenike da razmisle o svakom od tih aspekata te 	45'	Prazni listovi demonstracijske ploče za sve učenike. Bojice, kemijske olovke i markeri za sve učenike. Bijela ploča/PowerPoint sličica/List demonstracijske ploče s različitim objašnjenjima dijelova stabla kako bi vodili učenike kroz aktivnost.	Učenici će: - razviti i predstaviti vlastite vrijednosti i stabla kulture; - razviti dublje razumijevanje vlastite kulture, te kulture drugih učenika; - voditi bilješke kao podrška svom učenju.

<p>napišu riječi asocijacije temeljem vlastitih vrijednosti za svaki od tih aspekata.</p>		<p>Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.</p>	
---	--	--	--

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<ul style="list-style-type: none"> ○ Različiti aspekti stabla uključuju: ○ korijenje = životni utjecaji i vjerovanja <ul style="list-style-type: none"> ○ deblo = životna struktura, osobito aspekti koji su prilično čvrsti i fiksni ○ grane = odnosi i veze, smjerovi, interesi, kako provode vrijeme ○ lišće = informacije i znanje – izvor istih ○ pupoljci = njihove ideje i nade za budućnost, njihov potencijal ○ plodovi = njihova postignuća ○ cvijeće = što ih čini posebnima, njihove prednosti ○ trnje = izazovi, prijetnje i poteškoće ● Jednom kada svi učenici napišu svoje odgovore na svaki pojedini aspekt stabla, učitelj može tražiti dobrovoljce da predstave svoja stabla grupi. ● Učitelj zatim vodi kratku raspravu o različitim kulturama i iskustvima u grupi. <p>Napomena: Kako bi se prikazala perspektiva države domaćina, učitelj može također sudjelovati u aktivnosti i predstaviti vlastito Stablo kulture i vrijednosti grupi.</p>	(nastavak)	Kao gore.	Kao gore.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Zatvaranje sesije i vrednovanje: <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj daje kratki pregled sadržaja obrađenog na radionici. • Učitelj zatim pita učenike imaju li kakvih pitanja. • Nakon što odgovori na pitanja, učitelj vodi kratku sesiju verbalne povratne informacije kroz evaluacijsku vježbu „kovčeg, košara za pisma, kanta za smeće“. • Kako biste riješili vježbu, učitelj postavlja simbol kovčega, košare i kante na sredinu učionice ili stvarne predmete, te daje tri komada kartice svakom učeniku. • Učitelj zatim pita učenike da odgovore na sljedeća pitanja, pišući na kartice i stavljajući kartice na jedno od 3 mjesta: <ol style="list-style-type: none"> a) Koje čžu aspekte ponijeti sa sobom u kovčegu, jer će mi pomoći u mom radu u lokalnoj zajednici? b) Što ću staviti u košaru, jer nisam siguran u kojem će mi trenutku biti od pomoći? c) Što ću baciti u kantu, jer mi uopće ne pomaže? • Učitelj zahvaljuje učenicima na sudjelovanju u radionici i zatvara radionicu. 	30'	Učionica s prostorom za posebne radionice. Demostracijska ploča i marker. Kartica za svakog učenika; Simbol kovčega, košare i kante za evaluacijsku vježbu ili stvarni predmeti. Kemijske olovke i materijali za zapisivanje za učenike.	Učenici će - aktivno e angažirati u vrednovanju - aktivnost povratne informacije.
Ukupno vrijeme licem u lice	360 minuta / 6 sati		

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<u>Samostalno učenje (online/offline):</u> Izbor vježbi između dostupnih vježbi za samostalno rješavanje ili u malim grupama.	<u>630' / 10,5 sati</u>	ENGAGE alat i e-Learning platforma, te drugi mrežni izvori.	Prezentacija dovršenih vježbi.
Ukupno vrijeme	990 minuta / 16,5 sati		

Sadržaj i upute za samostalno učenje
<p>Kako bi se produbilo učeničko razumijevanje vrijednosti i kulturnog identiteta, sljedeće su poveznice s dodatnim materijalom za čitanje i aktivnostima korisne za samostalno učenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobne vrijednosti, vjerovanja i stavovi: https://sielearning.tafensw.edu.au/MCS/CHCAOD402A/chcaod402a_csw/knowledge/values/values.htm • Zašto je identitet važan: http://criticalmediaproject.org/why-identity-matters/ • Istražite svoj kulturni ledenjak: http://www.differencedifferently.edu.au/defining_identities/part_1a.php • Čitanje: Vrijednosti i uvjerenja:

<https://courses.lumenlearning.com/alamo-sociology/chapter/values-and-beliefs/>

- Kulturne vrijednosti: Definicija, primjeri i važnost:
<https://study.com/academy/lesson/cultural-values-definition-examples-importance.html>
- Kulturni identitet:
<http://www.commonground.org.nz/common-issues/identity/cultural-identity/>
- Kulturne norme: Definicije i vrijednosti:
<https://study.com/academy/lesson/cultural-norms-definition-values-quiz.html>
- Razumijevanje dubine i širine „multikulturalnosti“:
<http://www.edchange.org/multicultural/activities/multicultural.html>
- Krugovi mog multikulturnog ja:
<http://www.edchange.org/multicultural/activities/circlesofself.html>
- Što je kulturni šok:
<https://barendspsychology.com/culture-shock-stages/>
- Četiri faze kulturnog šoka:
<https://medium.com/global-perspectives/the-4-stages-of-culture-shock-a79957726164>
- Članak: Migracije, kulturni gubitak i kulturni identitet:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1414713/>
- Članak: Upravljanje migracijama:
<https://immi.se/intercultural/nr8/aghdami.htm>

- Migracije: Vježba empatije:
<https://serc.carleton.edu/bioregion/examples/65892.html>

4° MODUL: Osnaživanje zajednice

4.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Osnaživanje zajednice	ISHODI UČENJA		
	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • promovirati jednakost i inkluziju okupljanjem ljudi oko zajedničkih pitanja i briga • graditi pozitivne odnose između zajednica i grupa omogućavanjem suradničkog rada • ohrabrivati i omogućiti zajednice da utječu na političke odluke 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
	Učenik zna i razumije; <ul style="list-style-type: none"> • osnovne međukulturne razlike vezano za predrasude, stereotipe, spolnih i dobnih razlika u društvu u kojem živi; • akcije koje treba poduzeti u projektu kojim se promoviraju pitanja zajednice; • okvir aktivnog građanstva; • sudioničke metode i suradnička radna praksa. 	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • analizirati kako tipični stereotipi mogu utjecati na sliku zajednice i identificirati načine da ih se prevlada; • organizirati pripremni rad za implementaciju projekta kojim se promoviraju pitanja zajednice(a); • identificirati nezgodna mjesta te dobiti konsenzus od referentnih zajednica; • primijeniti inkluzivne i participatorne mjere s ciljem utjecanja na donošenje odluka. 	Učenik primjenjuje znanje i vještine u; <ul style="list-style-type: none"> • samostalno provesti kratku sesiju/prezentaciju u kojoj objašnjava predrasude i stereotipe, njihov utjecaj na zajednicu; • samostalno kontaktirati relevantne čimbenike uključene u projekt zajednice motiviranjem ljudi oko zajedničkih pitanja i kroz izgradnju pozitivnih odnosa te stvaranje interesnih skupina/kampanja ili pokreta za poboljšanje dobrobiti zajednice(a).

4.2 Upute

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Uvod i upoznavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj pozdravlja učenike na sesiju licem u lice te daje nacrt tema koje će se obraditi u modulu: <ul style="list-style-type: none"> Kritičko razmišljanje, javno mišljenje, moć i donošenje odluka; Sudjelovanje i donošenje odluka; Traženje konsenzusa, zalaganje i umrežavanje. Dalje, učitelj objašnjava aktivnost upoznavanja pod nazivom Identifikacija moje zajednice/grupe <p>U toj aktivnosti, učenici trebaju jasno napisati svoje ime u sredini <u>sunca</u> (koje su sami nacrtali, svaka zraka sunca predstavlja jednu „zajednicu“ ili „grupu“, gdje osoba smatra da pripada (npr. ista obitelj, država podrijetla, grad, naselje; isti spol, vjersko uvjerenje ili politička orijentacija, itd).</p> <p>Koliko je zraka sunca dugačka, toliko je odnos snažan i važan.</p> <p>Na kraju ove aktivnosti, svi se učenički listovi objese na zid učionice sa različitim suncima i zrakama, te svi zajedno pokušavaju sagledati komplet postavljajući jednostavna pitanja poput:</p> <ul style="list-style-type: none"> koje su duže zrake sunca u različitim prikazima? ima li sličnosti ili odstupanja? možemo li se složiti oko prioriteta, tj. najvažnijih zajednica/grupa za nas? ima li neka „grupa/zajednica“ koja i meni može biti interesantna i važna? ima li neka „grupa/zajednica“ u kojoj se osjećam ugroženo ili neugodno? 	20'	Video-projektor za PowerPoint prezentacije – Veliki zid s papirom gdje će se nacrtati sunca (jedno po učeniku) ili demonstracijske ploče koje će se objesiti na zid – Marker u boji.	Razina angažmana i sudjelovanja pokazana tijekom zajedničkog rada.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Učiteljeva prezentacija: <ul style="list-style-type: none"> Uvod u osnaživanje zajednice i ključni principi to Community Empowerment and key principles. 	10'	PPT 1 Osnaživanje zajednice	
Grupna aktivnost: U našim globaliziranim društvima, javno je mišljenje sve više pod utjecajem medija, koji su sve pristupačniji, no u vrijeme „lažnih vijesti“, vrlo je važno verificirati izvor i njegovu kvalitetu. <ul style="list-style-type: none"> Učitelj predlaže grupnu refleksiju/diskusiju, u malim skupinama po dvoje/troje sudionika pod nazivom: Vijesti koje ohrabruju/obeshrabruju moje zajednice/grupe Učenici bi trebali uzeti u obzir „zrake sunca“ iz prethodne vježbe te prioriteta određenih za različite zajednice/grupe Učitelj traži nekoliko primjera dobrih i loših vijesti vezanih za te zajednice/grupe (najmanje jedna dobra i jedna loša, ali može više) Učenici imaju 30' za identifikaciju vijesti, uz pregled posljednjih vijesti kroz dostupne popratne materijale, ili uz izvješćivanje o poznatim informacijama značajnima za ishod ove razmjene. Nakon ispunjavanja matrice „Dobre vijesti/Mogućnosti i Loše vijesti/Prijetnje“, grupe se vraćaju na plenarni sastanak kako bi podijelili svoj odabir vijesti uz povezane probleme i mogućnosti. 	75'	PPT 1 Osnaživanje zajednice (Matrica za grupnu aktivnost: Dobre i loše vijesti) Kako bi potaknuo učenike, učitelj može donijeti kopije novina, časopisa, društvenih mreža, mrežnih stranica aktivnog građanstva, odabrane članke itd.	Dovršena vježba od strane svih grupa.

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<ul style="list-style-type: none"> • Ova posljednja sesija traje 45', uključujući povratnu informaciju na neka pitanja u prezentacije, kao što su: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kako mislite iskoristiti mogućnosti? ○ Kako se mislite nositi s prijetnjama? ○ Koje bi veze bile korisne za održavanje mogućnosti i umanjivanje prijetnji? • Učitelj moli učenike da tijekom prezentacija objese matrice na slobodan zid te daje ljepljive papiriće za konačno ocjenjivanje (članovi jedne grupe ne mogu glasati za vlastitu matricu). • Ako ima vremena, učitelj može tražiti argumente za određivanje prioriteta za najbolji sadržaj, čime se omogućuje objašnjavanje motiviranosti ocjene. • Ova vježba samo-ocjenjivanja također služi stvaranju „zaštićenog okruženja“ gdje se mogu izraziti vlastita mišljenja, poboljšati kapacitet donošenja odluka, pružiti argumente o vlastitim izborima. • Svi sudionici moraju „glasati“ za „najbolji“ sadržaj drugih skupina. 	(follow)	Ljepljivi papirići mogu biti korisni za konačno samo-ocjenjivanje matrica; jedna boja = ocijenjeno pitanje Jedan ljepljivi papirić različite boje po osobi, za korištenje u fazi ocjenjivanja.	Učitelj daje svakom učeniku ljepljivi papirić različite boje: Žuta = najprikladniji odabir Dobre vijesti za zajednice u pitanju; Narančasta = Najprikladniji odabir Loše vijesti za zajednice u pitanju; Zelena = Najprikladnija identifikacija Mogućnosti za zajednice u pitanju; Bijela = Najprikladnija identifikacija Prijetnje za

			zajednice u pitanju.
Pauza	15'		
Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Osposobljavanje Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Učiteljeva prezentacija: Građanstvo i sudjelovanje: put prema demokraciji	10'	PPT 2 Aktivno građanstvo.	
Individualna aktivnost: <ul style="list-style-type: none"> Učitelj predlaže prvo individualni zadatak o konceptu „građanstva“, pod nazivom: <i>“Različite umne mape građanstva”</i> Učitelj svakom sudioniku daje dva lista, na koji svaki mora napisati 4 glavna problema vezanih uz građanstvo prema njihovom osobnom viđenju. Na drugi list sudionici trebaju zapisati 4 pitanja koja su po njihovom mišljenju važnija za donositelje odluka. Nakon tog individualnog rada, učitelj formira 2 skupine, jedna koja predstavlja građanstvo, a druga donositelje odluka, te im daje presliku svih listova. Grupna aktivnost: <ul style="list-style-type: none"> U dvije skupine, sudionici imaju zajednički pogled na sve stavke te daju sažetak. Nakon toga, dvije grupe daju svoju viziju i debata može početi. Tijekom igranja uloga, učitelj je novinar, dopušta pitanja i/ili zahtjev za jačim argumentima u podršku određene pozicije. 	10' 20' 20' 45'	Listovi za umne mape.	Učiteljevo promatranje: <ul style="list-style-type: none"> - kvalitete interakcije među učenicima; - razumijevanje različitih gledišta u grupi; - pregled vještina rasuđivanja i argumentacije.
Pauza	15'		
Učiteljeva prezentacija: Potraga za konsenzusom, predanosti i umrežavanjem for	10'	PPT 3 Konsenzus i umrežavanje.	

			riječi i jasnih konceptata).
--	--	--	------------------------------

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje																								
<p>Zatvaranje sesije i vrednovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj kratko rezimira koncepte i ideje nastale tijekom modula, te predlaže vježbu samovrednovanja o ključnim ishodima učenja. • Nakon testiranja triju iskustava učenja, što mislite koju ste razinu dostigli? • Koje su slabe točke koje biste htjeli poboljšati? • Tijekom grupne aktivnosti, jeste li imali jasnu sliku o početku društvene/kolektivne aktivnosti? <p>Mreža za samovrednovanje: Promoviranje jednakosti i inkluzije okupljanjem ljudi oko zajedničkih pitanja i briga</p> <table border="1" data-bbox="138 778 1055 914"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Izvrсно</td> <td>Dobro</td> <td>Prosječno</td> <td>Ispodprosječn o</td> </tr> </tbody> </table> <p>Izgradnja pozitivnih veza između zajednica i grupa omogućavanjem suradničkog rada</p> <table border="1" data-bbox="138 991 1055 1126"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Izvrсно</td> <td>Dobro</td> <td>Prosječno</td> <td>Ispodprosječn o</td> </tr> </tbody> </table> <p>Poticanje i omogućavanje zajednicama da utječu na donošenje političkih odluka</p> <table border="1" data-bbox="138 1166 1055 1302"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Izvrсно</td> <td>Dobro</td> <td>Prosječno</td> <td>Ispodprosječn o</td> </tr> </tbody> </table>	A	B	C	D	Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o	A	B	C	D	Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o	A	B	C	D	Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o	20'	Ispisana mreža za samovrednovanje.	Mreža za samovrednovanje o postizanju ishoda učenja.
A	B	C	D																								
Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o																								
A	B	C	D																								
Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o																								
A	B	C	D																								
Izvrсно	Dobro	Prosječno	Ispodprosječn o																								

Ukupno vrijeme licem u lice	360 minuta / 6 sati
------------------------------------	----------------------------

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali-Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Samostalno učenje (online/offline): Izbor vježbi između onih dostupnih za individualno rješavanje ili u manjim skupinama.	630' / 10,5 sati	ENGAGE Alat i e- Learning platforma, te drugi mrežni izvori.	Prezentacija dovršenih vježbi.
Ukupno vrijeme	990 minuta/16,5 sati		

Sadržaj i upute za samostalno učenje
<p>Samostalno učenje (online) za Lekciju Unit 4 (ukupno: 204')</p> <p>Zašto su dobri hakeri dobri građani (9'50) https://www.ted.com/talks/catherine_bracy_why_good_hackers_make_good_citizens/transcript</p> <p>Razvoj potencijala zajednice (18'10) https://www.youtube.com/watch?v=cloRqdhi58</p> <p>- Osnajivanje zajednice kroz društvenu mobilizaciju (27'00) https://www.youtube.com/watch?v=PlcneZD1zM8</p> <p>Osnajivanje članova zajednice (12'20) https://www.youtube.com/watch?v=ozFgkgS8FIU</p> <p>Kako osnažiti mlade i razviti zajednicu (13'39) https://www.youtube.com/watch?v=wn33cRGiGWM</p>

Jedinstvo u zajednici (11'46)

<https://www.youtube.com/watch?v=TvMqSp9g49E>

Biti mlad i ostaviti utisak (12'49)

https://www.ted.com/talks/natalie_warne_being_young_and_making_an_impact

Protulijek apatiji (7'05)

https://www.ted.com/talks/dave_meslin_the_antidote_to_apathy

Kako moć prava staviti u ruke ljudi (19'43)

https://www.ted.com/talks/vivek_maru_how_to_put_the_power_of_law_in_people_s_hands

Vjerujte u sebe (14'37)

<https://www.youtube.com/watch?v=bIDfiofiSFA>

Društveni tabui iz različitih okruženja (9'13)

<https://youtu.be/Q0IbKNFtzH0>

Slijedite svoje snove (13'19)

<https://youtu.be/iKQUf05sgnk>

Sreća je ravnoteža između mojih potreba i mojih sposobnosti (16'41)

<https://youtu.be/x0lqpCTF04c>

Zatvorena vrata (17'46)

<https://youtu.be/wh4bX35ud1w>

5° MODUL: Građansko sudjelovanje

5.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Građansko sudjelovanje	ISHODI UČENJA Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • Znati i informirati javnost o općem okviru koji regulira usluge građanima u europskoj državi boravišta, posebnim osvrtom na potrebe migranata • Graditi i upravljati kognitivom i funkcionalnom mapom usluga građanima u mjestu boravišta, čak i ako je privremeno • Komunicirati, odgovarajućim jezikom i aktivnostima, s različitim institucijama za različite usluge: škola, zdravstvo, osposobljavanje i rad 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
	Učenik zna i razumije; <ul style="list-style-type: none"> • društveni, povijesni i politički kontekst građanskih, vladinih i nevladinih organizacija (okvir nacionalne legislative i opći principi vezano za koncepte demokratskog sudjelovanja u životu zajednice); • glavne usluge građanstvu države boravišta i institucija, javnih i društveno-privatnih, te uloge u pružanju tih usluga; • procedure koje se trenutno provode. 	Učenik može; <ul style="list-style-type: none"> • dati primjer pitanja od javnog interesa kao rezultat neovisnog istraživanja te predložiti načine rješavanja istih; • usporediti informacije iz različitih izvora na teme veane za zdravstvo, zakonodavstvo i slične teme od građanskog interesa; • identificirati i komunicirati s odgovornim institucijama radi pristupa građanskim uslugama od strane migranata, osobito žena iz zemalja trećeg svijeta; • razviti korisne informacije radi pristupa javnim uslugama te 	Učenik primjenjuje znanje i vještine u; <ul style="list-style-type: none"> • podržavanju građanskih institucija kroz pokretanje ili planiranje aktivnosti koja se time specifičnog društvenog pitanja; • sudjelovanju u grupnim raspravama o građanskim pitanjima izražavajući, slušajući i prilagođavajući poruke u obraćanju drugima i uspostavljanju odnosa za daljnje građanske aktivnosti; • kombiniranju i organiziranju informacija o građanskim uslugama (obrazovanju, zdravstvu, osposobljavanju i

		obavijestiti druge migrantice kako pristupiti javnim uslugama.	radu) kako bi olakšali pristup migrantima, posebice migrantica iz zemalja trećeg svijeta
--	--	--	--

5.2 Upute

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Uvod i upoznavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj pozdravlja učenike na sesiji licem u lice te daje nacrt tema koje će se obraditi u modulu. Aktivnost upoznavanja može se olakšati prisjećanjem na teme prethodnih modula, tražeći koje je to najvažnije stečeno znanje, vizualiziranjem učeničkih imena na demonstracijskoj ploči i odabranih ključnih riječi za opis glavnih interesa (ako taj modul slijedi predložen slijed) ili Drugi način da se počne jest dizajniranje umne mape sa središnjom riječi „građanstvo“ te zapisivanjem ulaznih informacija koje daju učenici, pišući učenička imena kraj ključnih riječi. 	30'	Grupa sjedi u krugu ili polukrugu. Potrebni su prazni zidovi za projekciju ili pregled radova ili demonstracijskih ploča. Korisno je jasno napisati imane sudionika na kartone.	Razina uključivanja (početno) o: - motivaciji za sudjelovanjem; - zanimanju za ove teme; - interes da se prodube teme.
<p>Učiteljeva prezentacija:</p> <p>Sustav javnih usluga</p> <ul style="list-style-type: none"> Kratki teoretski uvod o sustavu javnih usluga za građane: boravište, socijalne i zdravstvene usluge. Učitelj ima PowerPoint prezentaciju, ili/i, ako okruženje dopušta prikaz mrežnih stranica, učitelj može posjetiti relevantna mrežna mjesta raznih institucija uključenih u navedene usluge. Prezentacija i provođenje vježbe „Model naselja“. 	20'	PPT 5.1 Ključni koncepti o socijalnim uslugama u Europi i građanskom sudjelovanju	Otvorena pitanja grupi učenika kako bi se čulo njihovo objašnjenje ključnih koncepata.

			<ul style="list-style-type: none"> - grupnom uključivanju; - osobnom angažmanu; - željama vezano za ove teme.
Ukupno vrijeme licem u lice	360 minuta /6 sati		
Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Samostalno učenje (online/offline): Izbor vježbi između onih dostupnih za individualno rješavanje ili u malim skupinama.	630' / 10,5 sati	ENGAGE alat i e-Learning platforma, drugi mrežni izvori.	Prezentacija dovršenih vježbi.
Total time	990 minuta /16,5 sati		

Sadržaj i upute za samostalno učenje

Za daljnji razvoj razumijevanja građanskog sudjelovanja, sljedeće su poveznice s dodatnim materijalom za čitanje i aktivnostima korisne za samostalno učenje:

Vidi PowerPoint prezentaciju 5.1 s dvije vježbe:

Studija slučaja 1 – Grđanske organizacije

<https://ecas.org/about-us/ecas-mission/>

Studija slučaja 2 – Digitalne javne usluge

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-public-services-scoreboard>

Vidi PowerPoint prezentaciju 5.2 s jednom vježbom:

Vježba istraživanja – Potražite usluge usmjeravanja u vlastitoj zemlji

<https://www.euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems>

Vidi PowerPoint prezentaciju 5.3 s dvije vježbe:

Vježba 1 – Usluge zapošljavanja u vašoj državi

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=105&langId=en>

Studija slučaja 1 – Žene poduzetnice

<https://www.euronews.com/2018/06/29/supporting-women-s-entrepreneurship-in-europe>

Priče o novim oblicima građanskog sudjelovanja i kako mijenjaju granice demokratske prakse u različitim državama Europe.

<https://www.citizenslab.eu/stories/mapping-new-forms-of-civic-engagement-in-europe/>

Razumijevanje razlika između zapošljavanja i samozapošljavanja.

<https://www.thebalancecareers.com/differences-between-employed-vs-self-employed-2062139>

EMCC postoji kako bi razvijao, promovirao i postavio očekivanja najboljih praksi u mentoriranju, treniranju i globalnom nadziranju za dobrobit društva – Dostupno u svim državama EU.

<https://www.emccouncil.org/>

Oko svijeta – u Africi

Sudjelovanje žena u politici nije čin milosrđa

<https://allafrica.com/stories/201805180521.html>

Oko svijeta, i u Africi, žene su ograničene u mogućnostima vodstva i političkog angažmana.

<http://africa.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation>

Oko svijeta – u Kanadi

Žene i djevojke daju nevjerovatan doprinos kanadskom društvu i svijetu. Naučite što kanadska Vlada radi kako bi promovirala jednakost spolova i potpuno sudjelovanje žena u gospodarskom, socijalnom i demokratskom životu Kanade.

<https://www.canada.ca/en/services/culture/canadian-identity-society/women-girls.html>

Okolo svijeta – u SAD-u.

<https://www.aspeninstitute.org/blog-posts/practice-civic-engagement-2018/>

U ožujku 2017, časna sutkinja Sonia Sotomayor, sutkinja Vrhovnog suda SAD-a, pridružila se latinoamerikancima i Društvenom programu radi rasprave o građanskom sudjelovanju i latinoameričkoj zajednici.

<https://www.aspeninstitute.org/blog-posts/five-lessons-civic-engagement-supreme-court-justice-sonia-sotomayor/>

VIDEO: <https://www.aspeninstitute.org/videos/conversation-justice-sonia-sotomayor-abigail-golden-vazquez/>

Okolo svijeta – u Aziji

„Građanski angažman mladih“ tema je 16. godišnjeg međunarodnog dana mladih 12. kolovoza. U Bangladešu, gdje dvije trećine ukupnog stanovništva čine mladi, te je oko polovice mladih dilomanata nezaposleno, Azijska fondacija radi na tome da uključi mlade ljude u razvoj države.

<https://asiafoundation.org/slideshow/supporting-youth-civic-engagement-in-bangladesh/>

Političko sudjelovanje žena – studije pokazuju da općenito veći broj žena u parlamentu doprinosi većoj pažnji posvećenoj ženskim pitanjima. Političko sudjelovanje žena temeljni je preduvjet za jednakost spolova i istinsku demokraciju.

<http://asiapacific.unwomen.org/en/focus-areas/governance/political-participation-of-women>

Okolo svijeta – u Latinskoj Americi

Kampanje promoviraju sudjelovanje žena u Latinskoj Americi

<http://www.ipsnews.net/2018/08/campaigns-promote-womens-participation-latin-america/>

Nema žena, nema razvoja – Argument u korist povećanja broja žena na vodećim pozicijama u Latinskoj Americi

<http://blogs.worldbank.org/latinamerica/no-women-no-growth-case-increasing-women-s-leadership-latin-america>

Okolo svijeta – u Australiji

Žene dominiraju u rastu zapošljavanja, ali o kakvim poslovima govorimo?

<http://theconversation.com/women-are-dominating-employment-growth-but-what-sort-of-jobs-are-we-talking-about-98698>

Diljem svijeta

Jedno od najgorih slučajeva kršenja ljudskih prava – Nasilje nad ženama i djevojčicama jedno je od najviše raširenih, najustrajnijih i najrazornijih kršenja ljudskih prava u današnjem svijetu.

<http://www.un.org/en/events/endviolenceday/>

6° MODUL: Vještine vođenja

6.1 Ishodi učenja

NAZIV MODULA: Vještine vođenja	ISHODI UČENJA		
	<p>Učenik može;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisati najmanje 3 strategije za angažiranje i motiviranje ljudi • Dodijeliti zadatke drugima • Pružiti povratnu informaciju drugima temeljem njihovih prednosti i slabosti • Prilagoditi svoj stil vođenja prema specifičnim situacijama 		
	ZNANJE	VJEŠTINE	ODGOVORNOST I AUTONOMIJA
<p>Učenik zna i razumije;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odgovarajuće strategije za angažiranje i motiviranje ljudi iz različitih ciljnih skupina; • Faktore vođenja u jeziku i ponašanju. 	<p>Učenik može;</p> <ul style="list-style-type: none"> • prenijeti strategije kako bi pridobio, zadržao i motivirao članove organizacije; • razlikovati načine prilagodbe stila vođenja u skladu s određenom situacijom. 	<p>Učenik primjenjuje znanje i vještine u;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodjeljivanju zadataka drugima; • samostalnom davanju konstruktivnih savjeta/povratne informacije s obzirom na prednosti i slabosti osobe. 	

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost: Rasprava i svijest o vođenju</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj postavlja različite citate o vođenju na zid i moli sudionike da se prošetaju po prostoriji i pročitaju citate. Zatim trebaju stati kraj citata koji odgovara njihovom osobnom viđenju dobrog vođe. Kada su svi sudionici odabrali citat (više osoba može odabrati jedan citat), objasniti će grupi zašto su odabrali taj određeni citat te podijeliti svoje ideje o vođenju. Učitelj može napisati ključne ideje ili riječi na demonstracijsku ploču. Na kraju radionice, te riječi/ključne ideje mogu potaknuti daljnju raspravu. 	25'		
Pauza	10'		
<p>Lekcija 2 – Svjetski vođe Učiteljeva prezenacija: Unaprjeđivanje znanja II</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj predstavlja Kratku povijest vođenja kroz PPT prezentaciju, o glavnim povijesnim i modernim vođama s glavnim karakteristikama. (U ovome dijelu može prikazati njihove slike te pitati sudionike ako ih prepoznaju). <p>Neki od najvećih vođa u povijesti su:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahatma Gandhi; George Washington; Nelson Mandela; Julije Cezar. <p>Neki od najinspirativnijih vođa današnjice su :</p> <ul style="list-style-type: none"> Barack Obama; Bill Gates; Sir Richard Branson; Oprah Winfrey; Larry Page i Sergey Brin; Jeff Bezos; Mohammed Nasheed; Sonia Sotomayor. 	20'	<p>Kemijske olovke i materijal za zapisivanje za učenike. PowerPoint sličice. Projektor i platno. Laptop. Traka.</p> <p>Upotreba PPT 2 – Povijest vođenja.</p> <p>Upotreba slikovnih kartica.</p>	

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Grupna aktivnost: Vođa kojemu se divite</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj dijeli sudionike u parove i traži da međusobno razgovaraju o vođama kojima se dive te daju razlog(e) zašto. Tko je on/a? Što je učinio/la za svoju državu/zajednicu? Koje kvaliteta ga/ju čine velikim vođom? (Svaki sudionik ima 5' da o tome razgovara s partnerom) Sudionici se vraćaju u krug. Svaki par predstavlja svoje vođe i njihove zajedničke karakteristike drugim sudionicima. Na kraju, učitelj otvara raspravu i komunikaciju. 	<p>20'</p> <p>20'</p> <p>10'</p>		
<p>Pauza</p>	<p>15'</p>		
<p>LEKCIJA 2 – Preuzimanje vodstva</p> <p>Grupna aktivnost: Vođenje zajednice</p> <ul style="list-style-type: none"> Učitelj dijeli učenike u 2 skupine. Svaka skupina treba raditi na sljedećim pitanjima. Učitelj daje markere i demonstracijske ploče/A3 papire svakoj skupini da napišu odgovore: <ol style="list-style-type: none"> Zašto ljudi imigriraju? npr. traže posao, ili bolje mogućnosti. S kojim se problemima imigranti susreću kada prvi put imigriraju u neku zemlju? npr. jezične barijere. Gdje možete razgovarati s drugim imigrantima i kako? npr. sastanci (u crkvi, na radnom mjestu, zgradi, društvenom centru, knjižnici, parku, itd.). Kao vođa, ako želite organizirati sastanak, kako biste ga organizirali? Što biste prvo napravili? Koje korake biste trebali slijediti? 	<p>30'</p>	<p>Demonstracijska ploča. Markeri za učitelja. Projektor i platno. Laptop. Markeri ili kemijske olovke + A3 papiri za učenike. Kemijske olovke i materijal za zapisivanje za učenike. Traka.</p>	

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
<p>Lekcija 3 – Istinite priče i kako riješiti problem Grupna aktivnost: Razvij, prikaži i ocijeni svoj scenarij – igranje uloga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj moli učenike da rade u skupinama (maks 5 osoba po skupini) te da smisle svoje istinite priče temeljene na vlastitim iskustvima kao imigrantima. Kako bi se provela ta aktivnost, potrebno je slijediti sljedeće korake: <ul style="list-style-type: none"> S: Saopći problem T: Traži rješenja E: Explore/istraži posljedice (što bi se dogodilo da...) P: Predstavi rješenje (napravi plan) • Koji ste stil vođenja vi imali kao vođa da biste riješili problem? • Kada su spremni, ponovno će se okupiti u krug i vođa svakog tima pročitat će priču naglas. • Učitelj moli sudionike da odigraju uloge temeljem priče/scenarija kojega su napisali. • Učitelj moli sudionike da predstave priču. • Učitelj moli sudionike da se sakupe u krug i ocijene scenarije. Učitelj može psotaviti sljedeća pitanja: <ul style="list-style-type: none"> ○ Koji su stilovi vođenja prisutni u scenarijima? Objasni. ○ Koji je bio stvarni problem? ○ Kako se vođa ponašao kako bi riješio problem. ○ Kako je timski rad funkcionirao? Jesu li učinkovito radili? ○ Mislite li da postoji drugi način za rješavanje problema? 	<p>20'</p> <p>20'</p> <p>20'</p> <p>20'</p> <p>20'</p>	<p>Demostracijska ploča. Marker. Kemijske olovke i materijal za zapisivanje za učenike. A3 papiri za učenike.</p>	<p>Vježba igranja uloga je evaluacijska aktivnost u kojoj učenici glume zamišljene scenarije koji odražavaju situacije koje se mogu dogoditi u stvarnom životu.</p> <p>Samovrednovanje vlastitog napretka.</p>

Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Završavanje i vrednovanje: Učiteljeva prezentacija: <ul style="list-style-type: none"> Učitelj moli učenike da se osvrnu na sve aktivnosti i igranje uloga te razmisle o vlastitom napredovanju i ocijene koliko su poboljšali svoje vještine. Neka kritiziraju jedni druge o tome što su dobro napravili tijekom radionice, a što bi trebali popraviti. Svoj odgovor neka upišu u dokument: http://enhancinged.wgbh.org/pdfs/wkshop_evaluation.pdf 	20'	Listovi za vrednovanje.	http://enhancinged.wgbh.org/pdfs/wkshop_evaluation.pdf
Ukupno vrijeme licem u lice	360 minutes /6 hours		
Sadržaj i metoda poučavanja	Vrijeme minute	Okruženje- Materijali- Oprema	Vrednovanje i ocjenjivanje
Samostalno učenje (online/offline): <ul style="list-style-type: none"> Otkrijte „Kako to funkcionira?“ kako biste produbili funkcioniranje i alate ENGAGE e-Learning Platforme i Alata (60’). Izbor vježbi između onih dostupnih za individualno rješavanje, kao i rješavanje u malim skupinama. 	690' / 11,5 sati	ENGAGE Alat i e-Learning platforma, te drugi mrežni izvori.	Prezentacija dovršenih vježbi.
Ukupno vrijeme	1,050 minuta /17,5 sati		

Sadržaj i uputa za samostalno učenje

Samostalno učenje (online) za Lekciju 1 (ukupno: 306')

Ima korisnih poveznica s različitim informacijama vezano za temu. Možete pročitati, a zatim napraviti vježbe za samovrednovanje kako biste vidjeli koji je vaš stil vođenja i kako ga jačati.

- Mrežni multimedijски izvori na ENGAGE Digitalnim alatima i Individualna radna bilježnica za svakog sudionika
 - Učinkovita komunikacija (20')
 - Preuzmite inicijativu (20')
 - Ja imam moć (20')
- 10 snažnih citata od inspirirajućih žena vođa, od theleadershiphub (5')
<https://www.theleadershiphub.com/infographics/10-empowering-quotes-inspiring-women-leaders>
- Koji je vaš stil vođenja? Samovrednovanje na mreži, na www.verywellmind.com (15')
<https://www.verywellmind.com/whats-your-leadership-style-3866929>
- Vođenje u krizi, Gordon Meriwether (15')
<http://www.leadershipchallenge.com/Leaders-Section-Articles-Stories-Detail/leadership-in-crisis.aspx>
- Pet karakteristika velikih vođa, Bill McBean (15')
<https://www.fastcompany.com/3004914/5-characteristics-great-leaders>
- Što je vođenje?, na mindtools.com (15')
https://www.mindtools.com/pages/article/newLDR_41.htm
- Stilovi vođenja: Razumijevanje i korištenje pravog u vlastitoj situaciji, od informa. (15')
<https://www.informa.com.au/insight/leadership-styles-understanding-and-using-the-right-one-for-your-situation/>
- Video: Kako veliki vođe potiču na akciju, Simon Sinek @ TED (15')
https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action#t-92384
- Preuzimanje inicijative, Joey Berrios (10')
<http://ronedmondson.com/2012/05/taking-initiative.html>
- Video: Vođa u nama – Emocionalna inteligencija u vođenju, Blueprint Leadership Development (6')
<https://www.youtube.com/watch?v=nyxnpHknKUU>
- Poticanje vođenja kroz emocionalnu inteligenciju, Michele Maritato, BBC (40')

<http://www.buildingbusinesscapability.com/presentations/2014/1634.pdf>

Sadržaj i uputa za samostalno učenje

- Video: 6 koraka kako poboljšati svoju emocionalnu inteligenciju, Ramona Hacker @ TEDxTUM (20')
https://www.youtube.com/watch?v=D6_J7FfgWVc
- Video: 3 lekcije o uspjehu arapskih poslovnih žena, Leila Hoteit @ TED (15')
https://www.ted.com/talks/leila_hoteit_3_lessons_on_success_from_an_arab_businesswoman?referrer=playlist-ted_talks_by_strong_women_lead&language=en
- Video: Zašto imamo premalo žena vođa, Sheryl Sandberg @ TED (15')
https://www.ted.com/talks/sheryl_sandberg_why_we_have_too_few_women_leaders/up-next?referrer=playlist-ted_talks_by_strong_women_lead&language=en
- FIRSTS: Žene koje mijenjaju svijet. Poseban projekt TIME (20')
<http://time.com/collection/firsts/>
- Samovrednovanje: Pronađite svoj stil vođenja, Sveučilište Kent (25')
<https://www.kent.ac.uk/careers/sk/leadership.htm>

Samostalno učenje (online) za Lekciju 2 (ukupno: 180')

Ima korisnih poveznica s različitim informacijama vezano za temu: imigranti, izbjeglice, imigracijske kategorije, intervencijske karakteristike vođa zajednice.

Samostalno učenje (online) za Lekciju 3 (ukupno: 300')

Ima korisnih poveznica s daljnjim informacijama vezano za temu. Možete pročitati izvore i pogledati video materijal, a zatim riješiti test za samovrednovanje svojih vještina vođenja

- Mrežni multimedijски izvori na ENGAGE Digitalnim alatima i u Individualnoj radnoj bilježnici za svakog sudionika
 - Jačanje glasa zajednice (20')
 - Zagovaranj i kampanja (20')
 - Stvaranje veza (20')
 - Dobrovoljan rad (20')

- Naučite kako biti vođa zajednice (20')
<https://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/leadership/leadership-functions/become-community-leader/main>

Sadržaj i uputa za samostalno učenje

- Video: Svakodnevno vođenje, Drew Dudley @ TED (6') https://www.ted.com/talks/drew_dudley_everyday_leadership/discussion#t-15985
- Video: Kako su žene u ruralnoj Indiji pretvorile hrabrost u kapital, Chetna Gala Sinha @ TED2018. (15')
https://www.ted.com/talks/chetna_gala_sinha_how_women_in_rural_india_turned_courage_into_capital/transcript
- 10 karakteristika vođa zajednice, Dr. Sarah Elaine Eaton (10')
<https://drsaraheaton.wordpress.com/2012/08/21/10-characteristics-of-community-leaders/>
- Moć vođa koji se fokusiraju na rješavanje problema, Deborah Ancona i Hal Gregersen (15')
<https://hbr.org/2018/04/the-power-of-leaders-who-focus-on-solving-problems>
- Utjecaj programa vođenja zajednice na vođe volontera, Ann Schaubert i Alan Kirk (15')
<https://joe.org/joe/2001june/rb2.php>
- Kako Nashville trenira novu generaciju imigrantskih vođa, Christopher Swope, CityLab (15')
<https://www.citylab.com/equity/2016/11/how-nashville-is-training-a-new-generation-immigrant-leaders/508598/>
- Video: Kako sam zaustavio Talibane da ne zatvore moju školu, Sakena Yacoobi @ TEDx (20')
https://www.ted.com/talks/sakena_yacoobi_how_i_stopped_the_taliban_from_shutting_down_my_school/up-next?referrer=playlist-ted_talks_by_strong_women_lead&language=en
- Video: Kako skupinu stranaca pretvoriti u tim, Amy Edmondson @ TEDx (10')
https://www.ted.com/talks/amy_edmondson_how_to_turn_a_group_of_strangers_into_a_team#t-231473
- Video: Posljednje predavanja Randyja Pauscha: Dostizanje dječjih snova (80 min)
https://www.youtube.com/watch?v=ji5_MqicxSo
- Samovrednovanje vještina vođenja (15')
<https://www.cc-seas.columbia.edu/sites/dsa/files/Leadership%20Assessment.pdf>

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission.

This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2017-1-FR01-KA204-037126

CARDET

CENTRE FOR THE ADVANCEMENT OF RESEARCH
& DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY

Future In
Perspective

USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

Speha Fresia
SOCIETÀ COOPERATIVA

SUD CŌNCEPT

Coopérative de consultants | Bureau d'études et de Conseil